

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

Περίοδος Β — Έτος Αον (16ον) | ΑΡΙΘ. 17 (626) | Σάββατον, 6 Ἀπριλίον 1919.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΔΑΝΟΣ: Ἀγία Σοφία.
 ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ: Στὸ τρέξι
 Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πίσω ἀπὸ τὴ κίχρηλα. (Ἡ
 ἑλπίς—κυριακή—ὁ Μήτρος).
 Γ. ΣΚΛΗΡΟΣ: Ὁ Σκλήρος γὰ τὸ «Νοῦμα».
 ΙΣΑΒΕΛΛΑ ΡΕΜΠΗ: Ὁ ἀδελφός μου Ἄρθος.
 Κ. ΚΑΡΘΙΟΣ: ἰδιόλλιο.
 ΚΑΛΙΔΑΝΣΑ: Ὕμνος στὸ Βράζμα. (Μετ. Ἄρμαν).
 Ν. Π.: Ἐπιτε ἀλλήλους.

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ πράγματα.
 Γ. ΓΚΕΙ ΓΕΡΣΤΑΜ: Χιονισμένος Χειμώνας.
 (Συνέχεια.) (Μετάφρ. Α. Κουκούλα).
 ΑΓΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ: Νυχτερινὸ τραγούδι.
 Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ: Γὰ τὴν ἱστορία.
 Π. ΝΙΡΒΑΝΑΣ: Οἱ νέοι Εὐαγγελισταί.
 ΓΙΩΝΝΗΣ ΛΑΜΑΤΑΣ: Ἄγαλμα.
 ΑΠΟ ΒΑΘΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΘΜΑΔΑ: Ἑλληνικὴ φιλολο-
 γία. Ἐνὴ φιλολογία.—Ἡ κοινὴ γνώμη.

ΔΙΑΤΕΘΕΝΤΑ ΕΝΤΟΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ

ΜΕΧΡΙ 21 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΠΟΛΕΙΣ	ΔΡΑΧΜΑΙ
ΑΘΗΝΑΙ	132.289.900
ΠΑΤΡΑΙ	5.286.200
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2.135.700
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ	2.945.700
ΒΟΛΟ	2.790.000
ΚΕΡΚΥΡΑ	1.909.000
ΣΥΡΟΣ	1.623.500
ΜΙΤΥΛΗΝΗ	5.328.200
ΚΑΛΑΜΑΙ	956.500
ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ	155.300
Ἐν ὅλῳ Δραχμαί	155.420.000

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

Η ΟΜΙΛΟΥΜΕΝΗ

... Ο κ. Μενάρδος απαντᾷ ὡς ἑξῆς :

— Τὴν γλῶσσαν ποὺ λέτε σεῖς Δημοτικὴν, ἐγὼ τὴν λέγω Ὀμιλουμένην. Εἶναι πράγματι ἡ ζωντανὴ γλῶσσα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ ὄργανον τῆς προφορικῆς συνεννοήσεως, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ὄργανον τῆς γραπτῆς μας ἐπικοινωνίας. Ἡ Ὀμιλουμένη γλῶσσα, ἀπηλλαγμένη ιδιοματισμῶν, ἀποκρυσταλλουμένη εἰς τοὺς ἐπικρατεστέρους τύπους, θὰ καταστῇ βαθμηδὸν ὁμογενεῖς, ὁργανισμὸς παλλόμενος ἀπὸ ζωὴν, ἀξίος νὰ ζήσῃ, διότι ἔχει ἀφθονὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς.

— Διὰ τὴν λεγομένην Καθαρεύουσαν τί φρονεῖτε ;

— Εἶναι συνέχεια τῆς λογίας παραδόσεως. Ἄλλ' ἢ σύνταξις τῆς ἰδίως εἶναι τεχνητή. Πολλοὶ τῶν τύπων τῆς εἶναι νεκροὶ σήμερον, διότι ἀνήκουν εἰς τὴν Ἀρχαίαν Γλῶσσαν. Π. χ. λέξεις ὡς χεῖρ, ποὺς, οὖς, δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν σημερινὴν ὁμίλιαν. Ὁ κόσμος λέγει τοὺς μεταγενεστέρους τύπους χέρι, πόδι, αὐτί, καὶ οὐδεὶς ἐπιστημονικὸς λόγος ὑπάρχει ἢ νὰ μὴ κτλ γράφῃ καὶ αὐτὰ. Ἐν τούτοις εἰς ἕν ἐπιστημονικὸν σύγγραμμα, π. χ. εἰς ἕν Ἱατρικόν, δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις τῶν ἀρχαίων τύπων χεῖρ, ποὺς κτλ. Πῶς μπορῶ νὰ εἶπω θροῖξ, πλάξ, διῶρουξ κλπ. ἀφοῦ ἔχομεν τὰς λέξεις τρίχα, πλάκα, κανάλι; Καὶ διατί νὰ μὴ γράψω καὶ τὰς λέξεις αὐτάς, ἀφοῦ ἔτσι λέγονται σημερῶν;

— Διὰ τὴν πολυτυπίαν τῆς Δημοτικῆς τί φρονεῖτε;

— Ἡ πολυτυπία δὲν μᾶς ἐμποδίζει. Φθάνει νὰ ἐλέγουμεν τὸν καλλίτερον τύπον.

— Ποῖον θεωρεῖτε καλλίτερον;

— Τὸν ἐν τῇ ὁμίλιᾳ σωζόμενον ἀρχαιότερον. Π. χ. ἔχομεν τοὺς τύπους ἐλέγειν, ἐλέγονταν, λεγόντανε, λεγότανε κλπ. Μοῦ ἀρέσει ὁ πρῶτος.

Καὶ διὰ νὰ ἐξακριβώσω τὴν γλωσσικὴν πίστιν τοῦ κ. Σίμου Μενάρδου ἐρωτῶ :

— Ὡστε ἡ Δημοτικὴ θὰ ἐπικρατήσῃ ;

— Καὶ θὰ ἐμπειδωθῇ, διὰ γράφον πολὺ δυνατὰ ἔργα εἰς τὸν περὶ λόγον. Ἐνας δυνατὸς πεζογράφος, ἕνας μυθιστοριογράφος π. χ., διαβαζόμενος ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, θὰ λύσῃ τὸ ζήτημα. Ἄλλ' ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ ἔργον του πρέπει νὰ μῆτ' ὁ καθεὶς Ἑλληνικὸν σπῆτι, νὰ γείνη ὁ ἐρημνευτὴς τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς εἰς τὰς ποικίλας τῆς ἐκδηλώσεις. Εἰς τὰς διαφόρους Ἑλληνικὰς χώρας ὑπάρχει μεστή, ἔντονος ἡ ζωὴ, τὰ ἦδη μας καὶ τὰ ἔθμά μας, αἱ προσπάθειαι μας καὶ αἱ ἐπιτυχίαι μας. Ὑπάρχει ἀφθονὸν τὸ ὕλικόν.

— Ἐνα πλῆθυσίον μεταλλεῖον, ποὺ περιμένει τὸν ἀξίον ἐργάτην του. Αὐτὸς θὰ φέρῃ τὸν χρυσὸν εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

— Καὶ τὸ ἔργον του θ' ἀγαπηθῇ καὶ θὰ ζήσῃ. Μαζὶ μὲ αὐτὸ καὶ ἡ ἀληθινὴ γλῶσσα, ἡ Ὀμιλουμένη.

— Ἀμήν, κ. Μενάρδε.

(Ἐ'Αθήναις)

ΛΑΧΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Ἡ Δευτέρα κλήρωσις τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων θὰ γίνῃ ἀνυπερθέτως τὴν Κυριακὴν 28 Ἀπριλίου 1919 (11 Μαΐου 1919).

Σύνολον κερδῶν δραχμαὶ 200,000
Μέγα κέρδος δραχμαὶ 80,000

ΚΑΠΙΝΑ
ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΜΕΞΗ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:

ΟΙ ΓΥΡΙΣΜΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

τοῦ ΡΩΜΟΥ ΦΙΛΛΥΡΑ

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.

Δραχ. 3.

ΠΙΝΕΤΕ

ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗΝ 1901 ΤΟΥΤΑ

Εἶναι ζήτημα ὑγείας.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ" ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ

Ο κ. ΓΕΩΡΓ. Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ (Συνοικία Ἁγίου Γεωργίου ἢ Ντιλμπέρ Σοκάκ ἀριθ' 16) εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ δεχτῆ τὴν ἀντιπροσωπεία τοῦ «Νουμά» στὴ Σμύρνη καὶ στὴν Ἀνατολή. Ὅποιος θέλει λοιπὸν νὰ γράφῃ συντρομητῆς, νὰ πληρώσῃ συντρομὴ ἢ νὰ δημοσιέψῃ ἀγγελία στὸ «Νουμά», ἄς συνεννοηθεῖ μαζί του.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ συνδρομητῆς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ μᾶς στείλουν τὴ συνδρομὴν τους μὲ ταχυδρομικὴ ἢ τραπεζικὴ ἐπιταγὴ καὶ μὲ διεύθυνση: «Ἐκδοτικὴ Ἐταιρεία «Τύπος», ὁδὸς Σοφοκλέους-Ἀριστείδη.

Ἡ διαχείρισις τοῦ «Νουμά»

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ:

“Ο ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ,,

ΤΟ ΜΟΝΟ ΑΓΝΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α^{ΟΝ} (16^{ΟΝ})

Ἀθήναι, Σάββατον, 5 Ἀπριλίου 1919

ΑΡΙΘ. 17 (626)

ΕΜΕΙΣ ΚΙ' ΕΚΕΙΝΟΙ

Η ΑΓΙΑ - ΣΟΦΙΑ

Ἀγαπητέ «Νουμά»,

Ἐδώ και δέκα πέντε μέρες πρὶν διάβαζα ἕνα βιβλίον τοῦ Ἑγγλέζου καθηγητῆ μου τῆς ἱστορίας στὴ Ρωβέρτειο Dr Alexander Van Millingen γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολην.

Ὁ Dr Van Millingen, εἶνε μιά ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες ἀθθεντίες γιὰ τὴν Βυζαντινὴ ἱστορία καὶ μάλιστα ἡ μεγαλύτερη ἀθθεντία τοῦ Κόσμου γιὰ ἧτι ἔχει σχέση μετὰ τὴν Κων(ν)πολην.

Ἔχει γράψει τρία ἐπιστημονικὰ βιβλία, τὸ πρῶτον: Βυζαντινὴ Κωνσταντινούπολη, τὸ δεύτερον: Τὰ τεῖχη τῆς Κωνσταντινούπολης, τὸ τρίτον: ἡ Ἐκκλησιῆς τῆς Κωνσταντινούπολης. Ἔχει καὶ ἕνα τέταρτον ἢ «Κωνσταντινέπολην», αὐτὸ πὸν διάβαζα, μιὰ συνοπτικὴ ἱστορία καὶ περιγραφή τῆς παλιᾶς καὶ τῆς σημερινῆς Πόλης.

Φρέσκος ὅπως ἦμουν ἀπὸ τὸ διάβασμα αὐτὸ, ἐαφνιάσθηκα σὺν εἶδα στὶς ἐφημερίδες τὶς ἀξιῶσες τοῦ Πάπα γιὰ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν. Μοῦ φάνηκε πὸς ἦσαν τὸ πρῶτον πρωταρχικαὶ φρενιὰ—οἱ δυτικοὶ ἦσαν τότες στὶς πρῶτες μέρες τ' Ἀπριλίου—σὺν ἐκείνῃ πὸν βγάλαν οἱ ἐφημερίδες τῆς Ρώμης, πὸς ἐπετροπή στὸς καθολικοὺς παπάδες νὰ παντρούωνται καὶ εἶπα μετὰ τὸ νοῦ μου—ἄξιός ὁ μισθός τους, τώρα μποροῦν νὰ λάρουν καὶ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν!

Τώρα πὸν βλέπω πὸς δὲν εἶναι τὸ πρῶτον ὅπως τὸ νομίζα, μοῦ φαίνεται πὸς δὲ θάταν κατὰ νὰ μάθῃ ὁ Κόσμος τί λέγει σὲ σύντομα λόγια γιὰ τοὺς Καθολικοὺς καὶ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν ὁ ἱστορικὸς Dr Van Millingen σὸ τελευταῖόν του βιβλίον, σελ. 156-162. (1)

«Ἀνάμεσα στὰ ἱστορικὰ γεγονότα πὸν ἔχουν σχέση μετὰ τὸ κτίριον τοῦτο» (τὴν ἐκκλησιάν τῶν ἁγίων Σέργιον καὶ Βάκχον πὸν τὴν ὀνοματίζουσαν ἀήμερον οἱ Τούρκοι, μικρὴ Ἁγία Σοφία—Κιοντισσὸν Ἁγία Σοφία, μιὰ ἐκκλησιάν, τώρα τ'αὐτὴ, ὄχι πολὺ μακρονίαν ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν), εἶνε καὶ τὸ γεγονός πὸς εἶχε ξεχωρισθῆναι γιὰ τοὺς λεγάτους (ἀντιπρόσωπος τοῦ Πάπα στὴν ἀλλή τῆς Κων)πολης, γιὰ νὰ λειτουργεῖται σύμφωνα μετὰ τὴ Λατινικὴ μορφή. Ἐν ἀλήθεια μάλιστα πὸς στὴν ἀρχὴ αὐτὴ ἡ ξεχωριστὴ τιμὴ εἶχε γείνη στὴ Βασιλικὴ τῶν ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου πὸν ἦσαν κοντὰ στὴν ἐκκλησιάν τῶν ἁγίων Σεργίου καὶ Βάκχον. Ἡ ξεχωριστὴ τιμὴ πούχαν ὁ αὐτοὺς τοὺς δυὸ Ἀπόστολους στὴ Ἄσση ἔκα-

νεν ὥστε οἱ καθολικοὶ παπάδες πούρχονται στὴν Πόλη νὰ τὴν θεωροῦν ὡς τὴν πιδ καλὴ θεοσκευτικὴ τους ἐστία. Ἀλλὰ ἡ Βασιλικὴ τῶν Ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου γρηγορὰ χάθηκε καὶ δὲν ἔχομεν τίποτα γραφτὸ πὸν νὰ λέγῃ τὴν αἰτία, καὶ τότες ἔθεσαν στὴν διάφραση τῶν λατίνων παπάδων τοὺς ἁγίους Σέργιον καὶ Βάκχον, πὸν ἦσαν παρῳρημα τῆς Βασιλικῆς. Αὐτὴ τὴν ἀδελφικὴ συνήθεια τὴν διάκροσαν συχνὰ τοσάκωματα πὸν χωρίζαν καμιά φορὰ στὰ δυὸ τὴν ἀνατολικὴ καὶ δυτικὴ Χριστιανωσύνη πρὶν χωριστοῦν ὁλότεια. Ὅταν τὰ ξανάφριαναν ἔδιναν πίσω τὴν ἐκκλησιάν.

Ἐξαφνα ὁ Πάπας Ἰωάννης VIII εὐχαριστᾷ τὸ Βασίλειον I (867—886), γιὰ τὴν ξαναδῶρησιν τὴν ἐκκλησιάν στὴ Ρωμαϊκὴ Ἔδρα σύμφωνα μετὰ τὰ παλιὰ δικαιώματα.

Ἀνάμεσα στὸς Ἀντιπρόσωπους τοῦ Πάπα στὴν Κων(ν)πολην ἦσαν καὶ ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ Μέγας (590—614) διὰν ἀκόμη ἦταν διάκρος. Τότες ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν θρόνων τῆς Παλιᾶς καὶ τῆς Νέας Ρώμης ἦταν ἀνός. Ἐπειδὴ ἐγγνώριζε τὶς σκηνῆς καὶ τὰ πρόσωπα στὴν ἀντίπαλη Μητροπόλη, μετὰ τὰ αἰσθήματα πὸν προκαλεῖ ἡ προσωπικὴ γνωριμία, διαμαρτυρήθηκε διὰν ἦταν Πάπας κατὰ τοῦ Πατριάρχου Ἰωάννη τοῦ Νησιετιῆ σὶά 587 πὸν πῆρε τὸ τίτιον τοῦ «Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου» καὶ τότες ἐκείνος γιὰ νὰ ξεχωρίζῃ ἀπ' αὐτὸν πῆρε τὸν γνωστὸν τίτιον τῶν Πάπα «Ὁ Δούλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Πάπας Βιγκίλιος πέρασε κάμποσα δυστυχισμένα χρόνια (547—554) στὴν Κων(ν)πολην, ἐξ αἰτίας πὸν τοσάκωνουσαν μετὰ τὸν Ἰουστινιανὸν καὶ τὸν Πατριάρχον τῆς ἐποχῆς, καὶ κάποτε σένα τέτοιον τοσάκωμα θορήκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ καταβύγῃ στὴν Ἐκκλησιάν τῶν ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου γιὰ ναῦρη ἔσπλο ἀπὸ τὴν καταδίωξιν τοῦ Ἀυτοκράτορα.

Περιτρονόντας τὸ δικαίωμα τῆς ἀουλίας, ὁ Ἰουστινιανὸς διέταξε νὰ συλλάβουν τὸν Πάπα σὶὸ ἔσπλο του. Σὰν φάνηκαν ὅμως οἱ ἀξιωματοῦχοι πὸν στάλθηκαν γιαντὸ τὸ σκοπὸ ὁ Βιγκίλιος, πὸν ἦταν ἀνθρώπος ἀσυνήθιστος σωματώδης καὶ δυνατός, ἀγκάλιασε τὶς κολῶνες τῆς ἁγίας Τράπεζας καὶ ἀνήθηκε νὰ ὑπακοῖσῃ τὶς αὐτοκρατορικὰς διαταγὰς. Τότες οἱ ἀξιωματοῦχοι τὸν τραβοῦσαν ἀπὸ τὰ πόδια, ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ ἀπὸ τὰ γένια γιὰ νὰ τὸν ἀναγκάσουν ν' ἀπολύσῃ τ' ἀγκάλιασμα. Ὁ Ἐπίσκοπος ὅμως κρατοῦσε γερὰ καὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν κουνήσουν, παρὰ μονάχα διὰν οἱ κολῶνες ὑπεχώρησαν καὶ ἔσπριξαν αὐτὸν καὶ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν στὴ γῆς. Τοῦτο ἀναγετὸν θυμὸν καὶ τὴν συμπάθεια τοῦ πλήθους, πὸν ἦτο συναγμένο στὴν Ἐκκλησιάν. Ἐτρεξαν νὰ τὸν σώσουν καὶ ἀφῆκαν τὸν Πάπα κύριον τῆς κατάστασης, καὶ μονάχα διὰν πρεσβείαν ἀπὸ διακεκριμένα πρόσωπα μετὰ

(1) CONSTANTINOPLE, painted by Warwick Goble, described by Alexander Van Millingen, M. A., D. D. A. & C. BLACK, Soho Square, LONDON, W.

ἀρχηγὸ τὸν Βελισσάριο τὸν ἐπεσκέφθηκε τὴν ἄλλη μέρα καὶ τὸν εἰδοποίησε, πὼς θὰ ἦτον μάταιο ν' ἀντισταθῇ σὺς διαταγὰς τοῦ Ἀυτοκράτορα καὶ τὸν βεβαίωσε δι' ἡ ὑποταγὴν θὰ προλάβῃ καινούργια κακομεταχείριση, τότε ὁ Βιγκίλιος ἔγρηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιᾶ. Αὐτὸ ἔγινε σὶὰ 551.

Ἀνάμεσα ἀπὸ πλῆθος περιστατικὰ ποῦγιναν κάτω ἀπὸ τὸ δόλο τῆς Ἀ γ ι ὰ ἂ - Σ ο φ ι ἂ ς, ὑπάρχον ἱεραποὺ ἔχον ἀποφασιστικὴ σπουδαιότητα γιὰ τὴν θρησκευτικὴ ἱστορία τοῦ Κόσμου καὶ ποῦ κáμνον ὥστε ἡ μεγάλη αὐτὴ Ἐκκλησιᾶ νάχη ἐξαιρετικὴ σπουδαιότητα.

Τὸ πρῶτο περιστατικὸ εἶνε ἡ μέρα ποῦ οἱ ἀποσταλμένοι τοῦ Βλαδίμηρου παρασιτάθηκαν σὴν λειτουργία τῆς Καθεδρικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἦσαν ἰσοσθαμιωμένοι ἀπὸ τὶς μεγαλοπρέπειες τῆς λατρείας, ποῦ γύρισαν γρήγορα πίσω σὴν Ρωσσία γιὰ νὰ ποῦν σὸν ἀνακτὰ τους δι' εἶδαν τὴν δόξα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ «Δὲν ξεύρουμε» λέγον δι' εἶπαν «ἂν δὲν εἶμαστε σὸν οὐρανὸ. Ἀληθινὰ θὰ εἶταν ἀδύνατο σὴν γῆς νὰ εὖρη κανεῖς τέτοια πλοῦτη καὶ μεγαλοπρέπεια. Δὲν μποροῦμε νὰ οἶς περιγράψουμε δι' εἶδαμε. Τὸ μόνο ποῦ μποροῦμε νὰ πιστέψουμε εἶνε πὼς ἐκεῖ ἕνας εἶνε μπροστὰ σὸ Θεό, καὶ δι' ἡ θρησκεία ἄλλων τόπων ἐκεῖ δόλοτελα σβύνεται. Ποιὲ δὲ θὰ ξεχάσουμε τέτοια μεγαλοσύνη. Ὅποιος εἶδε τέτοιο γλυκὸ θέαμα ἀπὸ τίποτα ἄλλο ποῦθενὰ δὲ θὰ μείνη εὐχαριστημένος.»

Ὁ προσηλητισμὸς τῶν Σλαβικῶν λαῶν σὴν Χριστιανικὴ πίστη, δουλειὰ ποῦ ἄρχισε τὸν ἔννατο αἰῶνα, με τὴν ἀποστολὴν τοῦ Κύριλλου καὶ τοῦ Μεθόδιου εἰς τοὺς Σλάβους τῆς Βουλγαρίας καὶ Μοραβίας, εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ σπουδαῖες ὑπηρεσίες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας σὸν Ἐσρωπαϊκὸ πολιτισμὸ.

Οἱ Σλαβικοὶ λαοὶ δίκαια τρέφον σεβασμὸ σὴν Βυζαντινὴν Κωνσταντινούπολη, ὅμοια με τὸ σεβασμὸ ποῦ αἰσθάνεται ἡ Ἀυτικὴ Ἐδρῶπη σὴν Ἀθήνα καὶ σὴν Ρώμη.

Ἡ δευτέρη σκηνὴ ποῦ ἀναφέραμεν ἔγινε σὶς 15 Ἰουλίου 1054. Τὸ πρῶτὸ ἐκείνης τῆς μέρας κοινὰ ποῦ ἦταν ἡ ἀρχιεπιὴ ἡ λειτουργία σὸν Καθεδρικὸν ναὸ, τορεῖς λε γ κ ἂ τ ο ἰ τοῦ Πάπα, ὁ Καρδινάλιος Χοῦμπερτ, ὁ Καρδινάλιος Φρόντερικ καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Ἀμάλφι, ἄνοιξαν δρόμο ἀνάμεσα σὸ πλῆθος τῶν πιστῶν καὶ ἔφτασαν σὶὰ σκαλοπάτια τοῦ Ἱεροῦ. Ἀφοῦ κατέγγειλαν τὸν Πατριάρχη Μιχαὴλ Κυρουλάριο γιὰ τὴν ἀνυποταξία του σὴν Ἁγία Ἐδρα, οἱ λε γ κ ἂ τ ο ἰ ἔβαλαν πάνου σὴν Ἁγία Τράπεζα μιὰ βοῦλα (Παπικὸν διάταγμα) ἀφορισμοῦ τοῦ Κυρουλαρίου καὶ τῶν ὁποδῶν του. ΦΥΓΑΝ ΑΠ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΙΝΑΖΟΝΤΑΣ ΑΠ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΤΟΥΣ ΤΗ ΣΚΟΝΗ καὶ φωνάζοντας:

— «Ἄς ὀθῆ ὁ Θεὸς καὶ ἄς κρήνη».

Ὁ Πατριάρχης δὲν ἄργησε νὰ τοὺς εἶξη σὸ πρόσωπα καὶ τὸ δικὸν του ἀνάθεμα. καὶ ἀπὸ τότε ὁ Χριστιανικὸς Κόσμος χωρίστηκε σὲ δύο ἄσπονδα ἔχθρικά στρατόπεδα. Ἐμοιαζε σὸ κῆμα ποῦ τὸ σπρώχνουν μ' ὄρη σὴν παραλία κύματα ποῦ σαλεύανε λεῦγες καὶ λεῦγες μακρονὰ σὴν ἔκταση τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἡ-

ταν τὸ ἀποτελεῖωμα ἐνὸς μακρονοῦ δουλεύματος χωρισμοῦ μεταξὺ τῆς Δύσης καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ποῦ σὴν διάρκειά του ἔγιναν γεγονότα σάν τὴν ἴδρση τῆς Πόλης, καὶ ζήλεια τῆς Παλιᾶς καὶ τῆς Νέας Ρώμης, τὴν εἰσβολὴ τῶν Τενιόνων, τὴν ἴδρση τῆς Ἁγίας Ρωμαϊκῆς Ἀυτοκρατορίας, φυλετικὴ ἐμπάθεια καὶ ἰσακωμοὶ γιὰ τὴ φράση Filioque, γιὰ τὴ χρῆση τῶν εἰκόνων, γιὰ τὴν παντοειὰ τοῦ Κλήρου, γιὰ τὴ χρῆση ἄξιμον ἄριου σὴν Θεία Ἐσχαριστία. Πίσω ἀπ' τὴ διχόνοια αὐτὴ μποροῦμε νὰ ξεχωρίσουμε ἀνθρώπους, ποῦ γύρεναν ψηλαφιστὰ τὴν Ἀλήθεια, καὶ ποῦ ἀντιστέκονταν σὸν ἀπολυταρχισμὸ, σὴν Ἐκκλησιᾶ καὶ σὸ Κράτος. Ὅπως ἀφῆκαν τὸ Χριστιανισμὸ ὡς τὰ σήμερα ἀδύναμο κ' ὡς πολιτικὴ κ' ὡς Χριστιανικὴ δύναμη.

Σὶς 29 ἡ σὶς 30 τοῦ Μαῖου τοῦ 1453 ὁ Σουλτᾶνος Μεχμέτ ὁ Κατακτικὸς κατέβηκε ἀπ' τ' ἀλογότου σὴν Πύλη τῆς Ἁγίας Σοφίας. Εἶναι τὸ πιθανώτερο σὴν Ὠραία Πύλη (ποῦ ἦταν σὴν νότια ἄκρη τοῦ μουσικοῦ ἐσωτερικοῦ Νάρθηκα τῆς Ἐκκλησίας) σὴν πόρτα ποῦ συνήθιζαν οἱ Ἀυτοκράτορες τῆς Πόλης νὰ πηγαίνουν σὸν Καθεδρικὸν Ναὸ. Σύμφωνα με κάποια ἀφήγηση, ὁ Σουλτᾶνος ἔσκυψε κάτω σὸ σκαλοπάτι πῆρε λίγο χῶμα καὶ τὸ σκόρπισε πάνω σὸ κεφάλι του, γιὰ νὰ δεῖξη ταπεινωσύνῃ μπρὸς σὸ Θεό. Μπαίνοντας μέσα εἶδε ἕνα μουσουλμᾶνο νὰ σπάζῃ τὴ μαρμάρην πλακοστρωση. Κτύπησε τὸ σῶνδαλο με τὸ σπαθὶ του, γιὰ τὴν τόλμη νὰ θλάψῃ ἕνα κτίριο, ποῦ ἄνῃκε δικαιοματικὰ σὸν Ἄρχοντα. Τότες ἕνας ἱμάμης ἀνέβηκε σὸ μέσος, ποῦ εἶνε γνωστὸ σὸ Χριστιανισμὸ τῆς Ἀνατολῆς, με τὴ φράση «τὰ Ἁγία τῶν Ἁγίων» καὶ διάβασε ψαλιὰ:

«Δὲν εἶναι ἄλλος Θεὸς παρὰ ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μωῦμὲν εἶναι ὁ προφήτης του.»

Κ' ἔτοι ἔγινε ἀπὸ τότες.»

Φαινομενικὰ σ' ἔτι μετὰφρασα, ποῦ ἀποτελεῖ μιὰ συγκριτικὴ καὶ θρυλικὴ ἀφήγηση τῆς τύχης τῆς «Ἁγία-Σοφίας», ὅλα τὰ σημεῖα δὲν ἔχον σχέση με δι' χρειάζεται γιὰ νὰ κτυπηθοῦν οἱ ἀξιώσεις τῆς Ἁγίας Ἐδρας. Ὅμως πραγματικὰ ἔχον. Γιατὴ πρῶτα, λέγον ποῖα Ἐκκλησιᾶ (ἡ Ἐκκλησιᾶ τῶν Ἁγίων Σέργιου καὶ Βάκχου) ἦταν ἡ Παπικὴ. Ὑστερα τὸ περιστατικὸ τῶν Ρώσων, ποῦ θαμπώθηκαν σὴν Ἁγία Σοφία, μᾶς ἀποδείχνει σὲ πιὸ δόγμα ἄνῃκε. Τὸ καθαντὸ ἐπιεσόδιο τοῦ ἀφορισμοῦ, ἐπίσης μιλάει μόνο του.

Μὲ ἀγάπη

ΑΓΑΜ. ΔΑΝΟΣ

ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ

Στὸ τζάκι ἡ φλόγα φέγγοντας φωτίζει
Τὸν ποιητὴ, ποῦ σκυμμένος μουρμουρίζει
Τὸν πόνο του βαρεῖα, μ' ἀπελπισία:
Ἐρωτα ὦ ἔρωτα, μᾶθη εἰρωνία.

Καημοὺς ὁποῦδα, ἀνοιγοντας, ὠμίνα,
Τὰ ῥόδα τῆς καρδιάς μου σὸν καθένα.
Πικρὰ γελώντας, ὑστερα σαρκῶζει
Ἐνῶ ἡ φωτιὰ, γλυκὰ, τότε φωτίζει.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ

Η ΕΛΙΑ

Ένα μικρούλι δεντράκι, μιά μαραζιάρικη έλιά, βρίσκεται σέ μιάν άκρούλα τής αύλῆς. Γ'ιποτ' άλλο. Λώμα μοναχά. Καί στό χῶμα αὐτό ἐπάνω περπατοῦν δυό-δυό ἢ τρεῖς-τρεῖς, πολλές φορές κ' ἕνας-ἕνας, οἱ φυλακισμένοι.

Κ' ἔτσι πρέπει νάνα ἡ αὐλή τῆς φυλακῆς. «Οὔτε λευκά τριαντάφυλλα, οὔτε κόκκινα στή φυλακῆ ἀφίουν νά φυτρώουν». Τί τὰ θέλουν οἱ φυλακισμένοι τὰ τριαντάφυλλα, ἀφοῦ εἶναι γνωστό :

«... πῶς τὰ λουλούδια κάποιε
τῆς δουτυχιάς τοῦς πόνοους μαλακῶνουν;»

Ἔτσι σκέφτονται οἱ ἄνθρωποι — οἱ ἀνθρώπινοι Νόμοι δηλ. Ἡ φύση ὁμως, οἱ φυσικοὶ Νόμοι, σκεφφονται ἀλλοιώτικα, εἶναι πιδ πονετικοί, πιδ φιλόανθρωποι αὐτοί. Καί γιά τοῦτο, σέ μιὰ γωνιά τῆς αὐλῆς, πού τὸ χῶμά τῆς εἶναι κάπως ὑγρότερο, γιὰ δέν τὸ χτυπάει καί τόσο ὁ ἥλιος, ἔχουν φυτρώσει λίγα χορταράκια, δειλά-δειλά καί κρυφά, θαρρεῖς, ἀπό τὰ μάτια τῶν δεσμοφυλάκων, πού δέν τῶχουνε γιά τίποτα, ἀμα τάνακαλύψουν, νά τὰ ξεροζίζωσθουν κ' αὐτά.

Πρασινάδα μέσα στήν αὐλή τῆς φυλακῆς; Τότε τί φυλακισμένοι εἴμαστε, ἀφοῦ μπορούμε νάχουμε καί λίγη πρασινάδα γιά συντροφιά μας ;

Ὡς τόσο ἡ λίγη αὐτή πρασινάδα καί τὸ ψωραλέο αὐτὸ δεντράκι, ἡ έλιά, μέ τὸ λιγνὸ τῆς τόν κορμὸ καί μέ τὰ σταχτερά τῆς τὰ φύλλα, εἶναι δοκετὰ γιά νά μέ ξεγελοῦν καί νά θαρρῶ πῶς δέν εἶμαι, ἔστω καί προσωινῶς, ἀπόκληρος τῆς ζωῆς, ἀφοῦ μῦθ δίνει ἡ φιλόανθρωπη Πολιτεία τὸ δικαίωμα νά συμμετέχω κ' ἐγώ, ὅπως καί ὅλοι οἱ «ἀγαθοὶ ἄνθρωποι» πού βρῶ σκονταί ἔξω ἀπ' τῆ φυλακῆ, στό ἀνοιξιάντικο πανηγύρι.

ΚΥΡΙΑΚΗ

Σήμερα, Κυριακή, ἐλειτουργήθηκα. Κ' ἐλειτουργήθηκα ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου.

Τὸ χτύπημα τῆς πρωῒνης καμπάνας, στίς ἔξη, τὸ «έγεροθῆριο» χτύπημα, μέ ξύπνησε, καί τὰ χελιδονάκια μέ τὸ κελάδισμά τους, ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ σιδηρόφραχτο παραθύρι μου, μέ καλημερίσαν. Κ' ἔταν, στό δεύτερο χτύπημα, πού ἀνοίξανε τὰ κηκλιδώματα, ὁ Φανουράκης μούφερε τὸν καφέ μου, ἀναψα τὸ τσιγάρο μου, καί καρτεροῦσα νά μποῦν οἱ πρώτες ἀχτίδες τοῦ Κυριακάτικου ἡλίου ἀπ' τὸ παράθυρό μου νά μέ καλημερίσουν κ' αὐτές.

Μπήκαν οἱ ἀχτίδες τοῦ ἡλίου καί μαζί τους φτάσανε ὡς τὸ κρεβάτι μου μυρωδιά λιθανισοῦ κ' ἐκκλησιαστικά τροπάρια.

— Μπα! συλλογίσθηκα, Κυριακή σήμερα κ' ὁ παπῆς λειτουργεῖ στήν ἐκκλησιά μας!

Γιὰτί ἡ ἐκκλησιά μας, ἡ ἐκκλησιά τῆς φυλακῆς, βρίσκεται στό ἐπάνω πάτωμα, στήν ἄκρη τοῦ μεγάλου διάδρομου, πού στήν ἄλλη ἄκρη του, τὴν ἀντικρινή, ἡ ἕνα γύρισμα πρὸς τ' ἀριστερά, ὑπάρχει ὁ ἄλλος, ὁ κάπως στενότερος καί μικρότερος διάδρομος πού φέρνει στίς κάμαρές μας.

Κι ὁ παπῆς λειτουργεῖ μέσ στήν ἐκκλησιά κ' ὁ κατάδικος, μερικοὶ κατάδικος, ψέλνουν. Καί τὰ ψαλσμάτὰ τῆς καί τοῦ παπῆ τὰ λόγια καί ἡ μυροδιά τοῦ λιθανισοῦ φτάνουνε θολὰ κ' ἀνακατωμένα ἴσασε τὸ κρεβάτι μου. Ἀκόμα, ἀπέξω ἀπὸ τὴν κάμαρά μου, περπατάει ἕνας γείτονας μου στό διάδρομο καί μουρμουρίζει κ' αὐτὸς ὅσα τροπάρια ψέλνουνται στήν ἐκκλησιά.

Κ' ἐγὼ καπνίζω, ξαπλωμένος στό κρεβάτι μου, καί συλλογίζομαι :

— Τί ἔξωχα, τί πιστὰ πού ἐφαρμόζει ὁ κόσμος τῆ διδασκαλία τοῦ «Ἀγαπάτε ἀλλήλους»! Μόνον πού τὴν ἔκαμε λίγο μοντέρνα, τὴ συχρόνισε, καί τὸ «Ἀγαπάτε ἀλλήλους» τὸ παράλλαξε σέ «Σκοτώνετε, κλέφτετε καί φυλακίζετε ἀλλήλους!».

Μέσα στή φυλακῆ, βλέπετε, καί μόνο μέσα στή φυλακῆ, σοῦ δείχνουν ἔλ' οἱ ἄνθρωποι κ' ὅλα τὰ πράγματα τὴν ἀληθινή τους ὄψη.

Ο ΜΗΤΡΟΥΣ

Χτές μᾶς φέρανε ἕναν καινούριο καθαριστὴ ἐπάνω, τὸ Μήτηρο. Καινούριο πάλι φροῦτο μ' αὐτὸς. Τριανταπεντάρης περίπου, Παριανός, μέ τέσσερα παιδιὰ καί μ' ἕνα μουστάκι, πού ἄλλοτε τὸ στρίβει ἀρειμάνια κ' ἄλλοτε τάφινει νά πέφτει κάτω, σὰ μουστάκι Κινέζου.

— Γιατ' εἶσαι, Μήτηρο, δῶ μέσα;

— Γιά φόνο!

— Ποῖνε σκότωσες ;

— Ξέρω κ' ἐγώ!;

— Τί λές, ρέ Μήτηρο; Δέν ξέρεις;...

— Μὰ δὲ σκότωσα. Ἄλλος τόνε σκότωσε καί πιάσανε μένα.

— Ἀμ, πῶς, ρέ Μήτηρο ;

— Νά, μέ πιάσανε!... Εἶχαμε λογοφέρεϊ δυὸ μέρες πρῖν τὸ φόνο, γιά κομματικὰ μέ τὸ σκοτωμένο, κ' ἀφοῦ δὲ βρήκανε τὸ φονιά, πιάσανε μένα, μέ πήγανε στή Χιὸ καί μέ δικάσανε δεκαοχτῶ χρόνια...

— Καί τὸν ξέρεις τὸ φονιά ;

— Πῶς δὲν τὸν ξέρω; Εἶχα καί γράμματὰ του πού μούγραφε νά μὴ τὸν προδώσω καί θά μοῦ δώσει παράδες, θά προστατέψει τὴ φαμελιά μου, μὰ τὰ γράμματα αὐτὰ τᾶσκησα ἔταν εἴτανε νά μεταφερθῶ ἐδῶ ἀπ' τῆ φυλακῆ τῆς Αἴγινας...

— Ἐκανεσ καί στήν Αἴγινα;...

— Νά! Ἐνα-δυὸ χρόνια κ' ἐκεῖ... Καί μιὰ μέρα ἔχασα τίς φυλακῆς...

— Κοροιδεύεις, ρέ Μήτηρο ;

— Μωρὲ τίς ἔχασα! Ἐνα μεσημέρι μ' ἔβγαλε ὁ φύλακας καί μέ πήγε, πολὺ μακρὸν ἀπὸ τίς φυλακῆς, καί μοῦ ἀγόρασε ἐλιές, πολλές ἐλιές, ἕνα καλάθι μεγάλο, γιομάτο, γιά τοῦς φυλακισμένους. Καί μοῦ φρότωσε τὸ καλάθι στὸν ὄμο καί μοῦ εἶπε: «Ἄμὲ μοναχὸς σου!» Καί πήρα τὸ δρόμο, μὰ δέν μπορούσα νά βρῶ τίς φυλακῆς. Στενοχωροῦθηκα. Τί θά γυνόμουν; Βοήκα ἕνα χωροφύλακα στό δρόμο... «Ποῦ εἶναι οἱ φυλακῆς;» τόνε ρωτάω. «Τί τίς θέλεις;» μέ ρωτάει κ' αὐτὸς. «Εἶμαι φυλακισμένος καί τίς ἔχασα!». Ἄς εἶναι καλά μοῦ τίς εἶδειξε... κ' ἔτσ' ἤσυχασα...

Φυλακῆς Συγγροῦ, Μάρτιος τοῦ 1919.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΣΚΛΗΡΟΣ ΓΙΑ ΤΟ „ΝΟΥΜΑ“

Ο συγγραφέας του «Κοινωνικού ζητήματος» ο βαθύς και παρατηρηχότατος Γ. Σκληρός, μās έστειλε ένα γράμμα από το Χελονάν της Αιγύπτου που μένει τώρα, και το τυπώνουμε μ' ευχαρίστηση για να ιδούν έτσι και μερικοί κοντόθωροι ποιή σημασία πλατότερη κι' από το Γλασσικό ζήτημα άκόμη, έχει τό ξαναζωντανέμα του «Νουμά». Τά τόσο τιμητικά για μās λόγια ενός διανοουμένου Έλληνα με την έπιστημονική μόρφωση και με τόν ίδιο χαρακτήρα του Σκληρού, μās συγκινούν βαθύτατα.

Χελονάν, 3 Μαρτίου. (ν. ή.μ.) 1919

... Δέν ξερείς πόσο χάρηκα άμα έξαφνα μιá μέρα ξαναείδα τόν «Νουμά» σιά χέρια τού γραμματικομιστή. Σεύχαριστώ πολύ πού δέ με ξέχασες. Άμφιβάλλω αν κανένας άλλος κατάλαβε τόσο καλά τό ρόλο πού έπαιξε ό «Νουμάς»—άπό ιστορική και κοινωνιολογική άποψη πάντοτε—στην πνευματική και ήθικη αναγέννησή μας, όπως έγώ. Γιατί και ή λήθη μου σιάθηκε μεγάλη άμα έμαθα πός σιαμάτησε έτσι άπότομα. Μιά φωνή θυμωσ πάντα μούλεγε πός θα ξανάβγην μιá μέρα από σένα τόν ίδιο! Γιατί δέν μπορούσα να καταλάβω πός ένα ζωντανό φύλλο και ένας ζωντανός άνθρωπος, με ικανότητα εξέλιξεως και προσαρμογής στις νέες ιδέες μεγάλη, μπορούσαν να κατανήσουν περιτοί, σε μιá τέτοια έκτακτη στιγμή ζυμώσεως της φυλής μας! Ποιές δέν πίστεψα πός ό ρόλος τού «Νουμά» τέλειωσε. Τού Νουμά τού παλαιού, με την αρχαϊκή, καλλιτεχνική μόνο μορφή, ίσως. "Όχι όμως τού «Νουμά» πού γνώρισα έγώ στα 1907—1908 με τούς πλατείς όρίζοντες. Τώρα ακριβώς όριμάζουν τά ζητήματα εκείνα, πού πρώτος με τολμηρό χέρι έδιξε ό «Νουμάς». Τώρα ακριβώς είνε και ή καθαντό έποχή της δράσης του, πού χιλιάδες πιά νέοι, απ' όλες τις μεριές της Ρωμησούνης, ζητούν έπιμονα να φωτιστούν. Έγραφα άλλοτε και για την ιστορική σημασία τού «Νουμά» κι' έλπίζω να μου δοθῆ πάλι άφορμή, να πω περισσότερα και καλύτερα γιατόν. Ζωντανό, ζωντανό τόν βλέπω τόν καινούριο τόν «Νουμά» και τού εῶμαι καλή έπιτυχία. "Αν και είμαι άποτραβηγμένος τώρα—για λόγους υγείας—άπό την ζωή, σένα έξοχικό σπύι σιά περιχώρα τού Καίρου, ως τόσο θα κάνω δυο μισωτά προπαγάνδα για τό «Νουμά».

Με άγάπη και έχτίμηση
Γ. ΣΚΛΗΡΟΣ

ΛΑΜΑ ΣΑΒΑΧΘΑΝΙ

Κι' ανιστορώ τις θύμησες πού λές κι' άκόμα πές άψηφητής τού κίνδυνου μ' άγνη ανατριχίλα, σκόρπιζα κλάμα στις χαρές! Στις λίπες τις άψές γελούσα έγώ! Μ' άλλοι! Μπροστά στην άδοξη χλωμίλα τού Γολγοθά π' άνέβηκε, λές κι' είν' άκόμα πές σειώντας της έτοιμόσβυστης ζωής μου την καντήλα, — λές κι' είν' έψές—ξεπόρβαλαν άχτιδες μελαψές και στόλισαν τό μέταπο τ' άχνό σου! Μιά Σιββύλα απ' ένα πνεύμα κάλεσε και με μεθούσε! Ω, φρέξη! Κάποιες σκιές, κάποιον βαμοί, θυσίες στα αγαθά τ' άξήγητα, τ' άνάληγητα, κάτω απ' τό φως κρυμμένα!.. Και πέρα στο ήλιόγευμα, πάνω στο Γολγοθά, ένας σταυρός κατάμαυρος, με σύμβολο τή νίκη! Μά, σταυρωμένο σήκανε, στο ξύλο, — ώίμε! έμένα.

Σφύρηνη, 1918.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΙΛΑΝΟΣ

Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΜΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΣ

3

Στό διάστημα τών άπόκοτων αυτών μεταφορών οι περισσότεροι από τούς έμπόρους παθαίνανε ζημιές συχνά άξιοσημείωτες. Λεφτά, έμπορεύματα, καμιά φορά και δούλοι και ζώα μαζεμένα έγίνονταν πλιάτσικα τών ληστών της έρημος. Ό πολυαγαπημένος μου άδερφός, αυτός δέν έχασε ποτέ τίποτε. Έβγαίνε νικητής από όλες τις δυσκολίες. Η πιο εύτυχισημένη τόλμη έκυριαρχούσε σε κάθε έπιχείρησή του, πού ξεπερνούσαν όλες τις έλλειδες του κι' αυτό, έπειδή ή φήμη της φιλαγθοπίας του άπλώνονταν από βουνό σε βουνό, ώστε αντί ν' άρπάξουν τά πλούτη εκείνου, πού τόν έλεγαν «ό Δίκαιος», «ό Άγιος», οι ιψμάδες Μπεντουίνου συναζόντανε για να προστατέψουν κάθε καράβι του.

Τό χρυσάφι σωριάζεται, ή τύχη έρχεται, έφτασε. Τό μέλλον είνε βέβαιο. Ό έχθρός, δηλαδή ή φτώχεια, οι μαύρες άνάγκες, ή μοναξιά κ' ή στενοχώρια, ό έχθρός νικήθηκε. Δέν έχει πιά παρα ν' άπλώση τό χέρι για να κόψη τό φοίνικα, την άνταιριωτή τώσων υπεράνθρωπων άγώνων...

III

Ξαπλωμένος για πάντα, ύποφέροντας χωρίς διακοπή, επάνω στο δδυνηρό του κρεβάτι, τό πιο άγριο μαρτύριο, στο βάθος της μικρής νοσοκομειακής κáμαρας του, πού έσκοτεινιάζε από τη γειφνιά της τρίτης γαλερίας και τών δασών πλατανιών, πόσες διδασκαλίες δέ μούκαμε! Σε τέσσερες μήνες μούμαθε περισσότερα από δυο μαθαίνουν άλλοι σε τριάντα χρόνια. Τού χρωστάω τό ότι σήμερα ξέρω τι είνε ό κόσμος κ' ή ζωή, ή εύτυχία κ' ή δυστυχία. Βλέπω πιά είνε τό να ζῆ κανείς, τό να ύποφέρη, τό να πεθάνη. Έμαθα άκόμη αυτή την ευχαρίστηση, πού την λένε άφοσίωση, κι' άπάνω από όλα ένοιωσα την άδιήγητη άγαλλίαση ν' αγαπώ άπόλυτα μιá ύπαρξη ίσρη και πού είνε από τό αίμά μου — ω! ή άδελφική στοργή, ούσία άγνη και θεοικία! — να την αγαπώ μέσα στη χαρά, μέσα στη δοκιμασία, στη δυστυχία, όρμώντας προς αυτή με τό πνεύμα και με την καρδιά! να την αγαπώ στόν πόνο και στην άρρώστια, μην άφίοντάς την πιά να την αγαπώ μέσα στην άγωνία και στο θάνατο, παραστεκόμενη της χωρίς να κουράζουμαι και τέο' από τό θάνατο κάνοντας τη θέλησή της, τις άπλές ουσιασές της, κι αν ό Θεός θέλη, πεθαίνοντας λίγο ύστερ' απ' αυτή την ύπαρξη, από τόν ίδιο μ' αυτή θάνατο, για να πάω να ρυμηθώ εκεί κάτω κοντά της και να ήσυχάσω έτσι την άνήσυχη ψυχή της, πού φοβάται μήπως τηνε λησμονήσω σε τούτη τη γής(*).

Να τότε λησμονήσω, ενώ! Θα μπορούσα να λησμονήσω την εύτυχία μου, να ξεχάσω εκείνον, πού έκαμε να γεννηθῆ ή ψυχή μου σε μιá θεοικία ζωή! Δέν είνε παντού κι' έλάκρος μέσα στους θαιμιάσιους όρίζοντες πού μ' έκαμε να ιδώ, αυτός, ό άγγελός μου, ό άγιός μου, ό διαλεκτός μου, ό αγαπημένος

* Η Ίσοβέλλα Ρεμπά έπέθανε πραγματικά από την ίδια με τόν Αρθούρο άρρώστια.

μου, ή ψυχή μου!... Ναι, όσο περισσότερο τότε συλλογίζομαι, τόσο περισσότερο πιστεύω, ότι οι δύο μας είχαμε την ίδια ψυχή. 'Αφού αυτός είναι νεκρός, δεν είναι βέβαιο ότι θα μπορέσω να ζήσω.

Ξαναβλέπω τον εαυτό μου μικρούλα, την εποχή που πρωτόφυγε, το Σεπτέμβρη του 1870. 'Ητανε βράδυ, πολύ άργα. Κάτου από τις μεγάλες δεντροστοιχίες των καστανιών, στη Σαρλεβίλ, το πλήθος τραχαώδικο μαζεύονταν για να μάθη νέα για τον πόλεμο και δέ μιλούσαν, άλλοιμονο! παρά για καταστροφές. 'Αξαφνα, άπάνω από κάθε βοή, υψώθηκεν ένα τραγουδι άντρίκιο και ήχερό, τρικυμιστό κάλεσμα στα όπλα για την πατρίδα. Δεν έμαθα ποτέ ποιοι καλλιτέχνες τη νύχτα εκείνη είχαν τραγουδήσει τους ύπεροφους αυτούς τόνους. Δεν είχ' άκούσει και δεν άκουσα από τότε τίποτε τόσ' ώραίο, τόσο συγκινητικό. Μά εγώ, μικρή, μόριε σκόνης μέσα στο πλήθος, δεν έπρόσεχα στο τραγουδι αυτό για τη Γαλλία που ένινδυνευε. Το μισό της ψυχής μου μου είχεν άρπαχτή, είχε φύγει μαζί μ' 'Εκείνον μακριά από το σπίτι, από την ασφάλεια· και τ' άπελπισμέν' άναφυλλητά που ξεφηνυαν από το στήθος μου έμαρτυρούσαν τότε που μεγάλο μέρος του έαυτού μου είχε φύγει.

'Από τότε, τον παρακολούθησα παντού άνάμεσα στον κόσμο, στη σκέψη, στον πόνο, στη χαρά, χωρίς να διάζω γι' αυτό τη θέλησή μου, σγεδόν χωρίς να το θέλω. Στις άσχημες μέρες, όταν έκρύωνεν, έπεινούσεν, έπασχα μαζί του. Το βασανιζόμενο πνεύμα μου δε μπορούσε ν' άναπαυτή πουθενά. Πραγματικά, ναι, έννοιωθα ένα μέρος του έαυτού μου σε άγωνία. 'Είχεσα άκόμη νύχτες παραδαρμού και παραμιλητού. 'Η ψυχή μου, ή ηνεμένη, έκλαιε. 'Ακουα παράξενες άρμονίες, θόρυβους μυστηριώδικους. 'Οπασίες άόριστες και θλιβερές έχόρευαν εμπρός μου. Τις νύχτες αυτές πέπλα από χιόνι έδίπλωναν τις άισθησές μου και τη φαντασία μου. Δέ θα μπορούσα να προσδιορίσω τις έντύπωσές μου. Τουρητύριζα κι ό πυρετός μ' έκαιε.

'Ημωνα μαζί του μέσα στη σκούρα καταχνιά ή το χλωμό ήλιο του Λονδίνου, κάτω από το γαλάζιο ουράνο της 'Ιταλίας, στα χιόνια του 'Αγίου Πρθάρδου. 'Ακολουθούσα μαζί του τους μεγάλους δρόμους. 'Επερνούσαμε δάση, λειβάδια. 'Ενα μήνα σωστό είχαμε περιπλανηθή στην θεομή άτμόσφαιρα της Γιάδας. Τα μάτια μου είναι άκόμη γεμάτα από θαιμάσια πράγματα και τοπηρεσίες της χώρας αυτής. Βλέπω άκόμη τους μικρούληδες και κίτρινους νησιώτες στη λαμπεράδα της έξοχης τους... 'Ημιον άκόμη δίπλα του στον κάβο της Καλής-Έλπίδας, όταν ή τρομερή τρικυμία έτοιμαζότανε να τότε βουλιάξη. 'Εγλειγα τα μάτια από τον τρόμο, το κεφάλι μου έσπασσε· ένόντευα να βυθιστώ κ' εγώ.

Κ' οι γυρισμοί! 'Α! τι ήμέρες χαρούμενες! 'Η εύτυχία να τον ξαναβρίσκω δάλακαιο και γερό, άφού για πολύν καιρό είχα δοκιμάσει την άπουσία του καλλιτέρου μέρους του έαυτού μου! 'Επειδή ήταν πολύ άνώτερος από μένα μ' έσκέπαζεν, όπως το όμορφότερο και το εύγενικότερο δέντρο της πλάσης θα σκέπαζε το μικρότερο χορτάρι. 'Ομως μ' άγαπούσε τυρφερά κ' ήμηννα προσκολλημένη σ' αυτόν καθώς μόριο άσημένας σκόνης, που ένας θεοτικός καλλιτέχνης θα

την έχυνε στο καλούπι κάποιου θεόρατου χρυσού δάγματος.

Χωρίς να τάχω ποτέ διαβάσει, ήξερα τα έργα του. Τα είχα σκεφτή. Μά εγώ δε θα μπορούσα να τα εκφράσω με το μαγευτικό λόγο του. 'Εθαύμαζα κ' έκαταλάβαινα αυτό είναι όλο.

'Εβγαίνα από την παιδιάτικη ήλικία, όταν αυτός ένίηενταν άντρας. Είχαμε την πληθώρα της φυσικής μας δύναμης και τα διανοητικά μας προτερήματα. Τότε ή μοίρα μās έχώρισε. Χιλιάδες μίλλια έμεσοίκαθούσαν άνάμεσα σ' εκείνον και σ' έμένα.

Καθένας μας χωριστά είχε να κυνηγήση το καλό και τ' ώραίο, την τιμή του παρόντος και την ασφάλεια του μέλλοντος. Είχαμε, εκείνος σαν άντρας, εγώ σαν γυναίκα, μέτριες κ' ίερες επιθυμίες, άφού οι πρώτες και νεανικές φιλόδοξίες ήτανε σβυσμένες. 'Ηθέλαμε άπλούστατα νάχουμε το δικαίωμα να ζούμε κάτω από τον ήλιο, μέσα στους ίερούς κάμπους της οικογένειας, της άξιοπρέπειας, του καθήκοντος.

'Εντεκα συγκρατητά χρόνια είχαμε κυνηγήσει το σκοπό μας, δίχως να σφάλουμε μά στιγμή, τόσο άπασχολημένοι καθένας με τον έαυτό του που, χωρίς να λησμονιόμαστε, μόλις έμιλούσαμε ό ένας στον άλλον από μακριά. Κανένας στον κόσμο δεν είχε κάμει τον άγώνα, που είχαμε κάνει· κανένας δεν είχε την έπομνή μας, το θάρρος μας. Οι σωματικοί κόποι που δοκιμάσαμε κ' οι δύο ήταν άνάκονστοι κ' έξω από τις συνηθισμένες ανθρώπινες πιθανότητες. Τους ήθικούς τρόμους, που έβάρυναν τη ζωή μας, δεν τους ύπόφεραν θαρρετά άλλοι θνητοί. Πάντα δουλέψαμε χωρίς άδυναμία, χωρίς δισταγμό, χωρίς να έπιτρέψουμε στον έαυτό μας την παραμικρή διασκέδαση, την πιο μικρή ξεκούραση. Δεν είχαμε δοκιμάσει καμιά από τις χαρές, που δεν τις στερούνται οι νέοι. Οι Καρμηλίτες και οι Τραππιστές έχουνε περισσότερες χαρές από όσες έμεις δεν έδίναμε γενικά στον έαυτό μας. Και δεν ήταν από μισανθρωπία, μήτε από φιλαργυρία που έζούσαμε τέτοια ζωή, αλλά επειδή ήμαστε άπορροφημένοι από την όπασία του άγιου κ' εύγενικού σκοπού, και συγκεντρώναμε όλους μας τους άγώνες για το σκοπόν αυτό. Είμαστε καλοί, φιλόανθρωποι, μεγαλόκαρδοι. Δέ μπορούσαμε να βλέπουμε την άτυχία και τη δυστυχία χωρίς να λυπόμαστε και χωρίς να τις θρηπούμε όσο μās ήτανε δολετό. Είμαστε δίκαιοι. 'Οποιον άδικήσαμε θληματικά άς σηκωθή και άς μās πετροβολήση!

'Επιστεύαμε στην άρετή των άλλων, επειδή ή δική μας ήταν άκλόνητη· και δεν μπορούσαμε να ύποψιαστούμε ότι οι ίδιοι αυτοί που έπρεπε να μās βοηθούν, να μās ύπστηρίζουν και να μās άγαπών, μπορούσαν να μās προδίνουν, να μās λένε ψέματα και να μās συντρίβουν. 'Ετρέμαμε το ψέμα κι άγαπούσαμε, ναι άγαπούσαμε τον πλησίο μας σαν τον έαυτό μας. 'Α! ήμαστε πολύ άπλοϊκοί για τον αιώνα μας... Μά άς σωπάσουμε, άς μη νευριάσουμε! 'Ο,τι έπότησαμε κ' έκάμαμε είναι καλό. Κι αν έπρεπε να ξαναρχίσουμε τη ζωή θα κάναμε άκόμη το ίδιο..

'Οπως ένα παλάτι μεγαλόπρεπο, που κάποιος άρχιτέκτονας με πνεύμα μοναδικό θα τήχτιζε πέτρα με πέ-

τρα, μ' αγάπη κ' επιμονή θαυμαστή, και πού φθάνοντας στο τέλος θάνοιωθεν άξαφνα τó έργο του να γκρεμίζεται σέ πολύτιμα συντρίμια, έτσι οι έλπίδες μας και τó μέλλον μας έσυντρίφτηκαν άξαφνα! Τó μνημείο πού είχαμε στήσει με τόσο κόπο και έννοιες, σωριάστηκεν άπάνω στά κεφάλια μας και νά μας θανάσιμα πληγωμένοι ανάμεσα στά συντρίμια... "Ασπλαγχνη κοροΐδια!... Ήταν τó ναυάγιο μέσα στό λιμάνι τάστροπελέκι πού, ώς πού νά κλείσης τó μάτι, έγκρέμισε τή μητρόπολη, πού γενεές τήν είχαν φέρει σέ τέλος με κόπο τó χαλάζι, πού τήν πρώτη ήμέρα τ' υθέρου άφανίζει σέ μιá στιγμή τούς θησαυρούς τούς μαζεμένους με τόν ήλιο και τις δροσιές ένός δλάκαιρου χρόνου. Νιάτα, εργασία, ευτυχία, υγεία, ζωή, όλα χάθηκαν, όλα τέλειωσαν.

Κ' έτσι, χίλιες λεύγες μακριά ó ένας από τόν άλλον, εκείνος στή χώρα τών μαύρων, κάτω από ένó χρυσό ήλιο και μαγεμένους ήσκιας, έγώ σέ μιá σκοτεινή και κρύα γαλλική έξοχή, σχεδόν τήν ίδια στιγμή, τήν ηλίτμη στιγμή, όπου ó "Άγιος σκοπός θά έπλησίαζε στό τέλος του, έδοκιμάσαμε σέ διαφορετικό βαθμό και για διαφορετικούς λόγους, τόν άθεράπειτο εκμηδενισμό τών ριζικών μας έλπίδων, πού ήτανε μολαταύτα τόσο νόμιμες. Για τούς δυό μας, τόν ίδιο καιρό, ή ώρα τής Δυστυχίας, ή άμετάκλητη, έσήμανε...

(Μετάφρ. Ηλ. Β.)

ΙΣΑΒΕΛΛΑ ΡΕΜΠΩ

ΤΕΛΟΣ

ΕΙΔΥΛΛΙΟ

Σέ τόπο έρημικό,
Βουβό διαβαίνει
Ζευγάρι έρωτικό:
Κείνη κλαμένη,
Κείνος μετράει σκυφτός
Τά βήματά του.
Κι' ó γκιώνης κλαίει κι' αυτός
Στή μοναξιά του:

'Αγάπη και κανγάς
'Από 'να άμπέλι,
Μαζί θά τά τρυγάς
Και μή σέ μέλει!
Κι' άν ζεις μ' επιθυμιές
Ειρήνης—σύρε
Μόνος στις έρημιές
'Η σκλάβος γύρε!...

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

„ΠΥΡΣΟΣ“

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Διευθυντής: ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

Ό «Πυρσός» είναι τó φιλολογικό όργανο τών νέων. Βγαίνει κάθε μήνα και πουλιέται σ' όλα τά κώσσια και τά κεντρικότερα βιβλιοπωλεία 1 δρ. τó τεύχος. Ή συνδρομή του είναι 8 δρ. για τήν Ελλάδα και φρ. χ. 10 για τó Έξωτερικό.

ΚΑΛΙΔΑΣΑ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟ ΒΡΑΧΜΑ

ΣΤΟ ΜΑΡΚΟ ΑΥΓΕΡΗ

Δόξα σέ σέ, Τρισυπόστατε Θεέ, ψυχή πού σ' μόνη ύπαρχες πριν άπ' τή δημιουργία, και πού ύστερ' άπ' αυτή θέλησε σέ τρία μέρη νά διαιρεθής με τις τρεις ιδιότητές σου.

Δόξα σέ σέ, πού στά στήθη έσπειρες τού άκεανού γόνιμο σπέρμα, κι' όλα γεννήθηκαν, ώ άγέννητε, τά κινητά κι' άκίνητα, δόξα σέ σέ, Πλάστη τού παντός.

Μέ τρεις τρόπους φανερώνοντας τó μεγαλειό σου, είσαι ή μόνη αίτια τής δημιουργίας, τής ζωής και τού θανάτου.

Άσύλληπτο άνθρώγυνο, έχωρισε τόν έαυτό σου άπ' τόν πόθο τής δημιουργίας, είσαι ή φύση πού γονιμοποιεί κ' ή φύση πού συλλαβαίνει. Πατέρας και μητέρα τού Σύμπαντος, γεννής μόνος σου τόν έαυτό σου. Έχώρισε τή νύχτα και τήν ήμέρα κατά τó μέτρο τού χρόνου σου, γιατί ó ύπνος σου και τó ζύπνημά σου είναι ή ζωή κι' ó θάνατος τού κόσμου.

Είσαι ή αίτια τού κόσμου και δέν έχεις αίτια, είσαι ó σκοπός τού κόσμου και δέν έχεις σκοπό, είσαι ó πρώτος τού παντός και τίποτα δέν ήταν πριν από σέ, είσαι ó κύριος τού κόσμου και σ' μόνος είσαι δίχως κύριο.

Μόνος σου γνωρίζεσαι και μόνος σου δημιουργείσαι, κι' όταν τó έργο σου, ή δημιουργία, τελειώνει, διαλύεσαι μέσα στόν έαυτό σου.

Είσαι υγρός, είσαι στερεός με τή συνοχή τών μερών σου, είσαι χοντρός, είσαι ψιλός, είσαι βαρύς, είσαι άλαφρός, είσαι όρατός, είσαι άόρατος. Τίποτα δέν άμποδάει τή θέλησή σου, όταν ενεργή με τις ύπερανθρώπινες δυνάμεις σου.

Δόξα σέ σέ, Φύση, πού με τήν παγκόσμια ψυχή ένεργάς, γιατί σ' είσαι ή παγκόσμια ψυχή, πού θεωρείς τó πán άναλλοίωτη, άτάραχη.

Είσαι ó Πατέρας τών πατέρων, είσαι ó Θεός τών θεών ύπαρχες πριν γεννηθί ή πρώτος, είσαι ó δημιουργός τών δημιουργών.

'Αθήνα 15—3—19.

(Μετάφραση ΑΡΙΜΑΝ)

“ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΔΗΛΟΥΣ,”

Έχειλισμένη ή αγάπη σου πλημύρησε στήν πίσση κι' άπ' τής καρδιάς τά τρισβαθ' γλυκά γογοκυλῶσε σάν κροσταλένια δλόδροση πηγή, και μās λαλοῦσε για κάθε κήμα πού βαρειά τόν κόσμο έχει κολάσει.

Χριστέ μου: μ' ένα άτίμητο και διαμαντένιο τάσι άπ' τήν πηγή σου ήρθα νά πιώ κ' έγώ πού με μεθούσε και τó δεντρί πού μέσα μου σά δειλισμένο άνθοῦσε νά βρῆ κι' αυτό νά δροσιστή. ν' άντριέψη, νά χορτάση!

Μ' άκόμα βλέπω τάνδια του νά γέρουν μαραμένα! Κι' όμως μηδ' άπ' τά λόγια σου δέν έχασα κανένα κι' ούτε μιá στάλα έχύθηκεν άπ' τής πηγής σου τó νερό.

Άες και τ' αγαπολούλοδο μυρωδιαστή πός βγαίνει μόνο στήν κάθε διαλεχτό, σιμά σου όπου πηγαίνει σέρνοντας κάτω πιό βαρύ, κι' άπ' τó δικό σου τó Σταυρό:

Σύρα

Ν. Π.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ»

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

== Γραφεία, Σοφοκλέους 3 ==

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Έσωτερικού: Έτησία Δρ. 10.— Έξώτερος Δρ. 6.—

Έξωτερου: Φρ. 15. Φρ. 8.—

Έκαστον φύλλον λεπτὰ 25

Άγγελια και διαφημισεις διαχ. 2 ο σελος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΣΕ μιὰ επιφυλλίδα του «Βαλκανικού Ταχυδρόμου» ο κ. Άριστος Καμπάνης αγωνίζεται να στείρει ζιζάνια άνομεσά μας, καταγγέλλοντας τον Παλαμά πως άρχισε να έρωτοτροπεί τάχα με την Καθαρεύουσα και να συνεργάζεται με καθαρευουσιάνους προς «δικαιώνισιν της διγλωσσίας». Για να παραιτηθῆ ἀπ' αὐτὸν τὸ μάταιο κόπο ὁ Καμπάνης, τοῦ δηλώνουμε πως τὸ ἔργο τοῦ Παλαμά εἶναι σεβαστὸ γιὰ μᾶς, τόσο σεβαστὸ, ὥστε νὰν τῷ συχωροῦμε κάθε προσωπικὴ του ἀδυναμία. Εἴτε χρονογραφησता σὲ καθαρεύουσα γράφει στὸ «Ἐμπρός», εἴτε δυσπιστεῖ πρὸς τὴν τελικὴ νίκη τῆς δημοτικῆς, εἴτε δυσσοδομεῖ πρὸς δικαίωσιν τῆς διγλωσσίας, γιὰ μᾶς εἶναι καὶ μένει Παλαμάς. Τόσο σώνει. Για τᾶλλα, ὅσα ἀραδιάζει στὴν επιφυλλίδα του ὁ κ. Καμπάνης, θὰ λογαριαστῆ μιὰ μέρα μετὰ τὴν Ἱστορία.

ΑΣΕΒΕΙΑ καὶ χωριστιὰ εἶναι ὁ μετριώτερος χαρακτηρισμὸς ποὺ μπορεῖ νὰ κανεῖς νὰ δώσῃ σὲ κάποιον ποὺ παρατηρήθηκε στὴν καλλιτεχνικὴ διάλεξη τῆς κ. Θεώνης Δρακοπούλου. Μερικὰ φαιδρὰ ποιητικὰ κλωσοπούλα, ποὺ ἀκοῦνε σὲ διάφορα ὄνοματα καὶ ψευδώνυμα, χασχογελοῦσανε καὶ θροιβούσανε, ἢ ὅταν μιλοῦσε ὁ κ. Βουτιεριδῆς ἢ ὅταν ἡ κ. Δρακοπούλου, μετὰ τὴν ξεχωριστὴ τέχνη τῆς, ζωντάνευε τοὺς στίχους τοῦ Παλαμά. Δὲν τὸ ἀρνούμαστε πως χαρακτηριστικὸ τῆς Νιότης πρέπει νὰ εἶναι ἡ ζωντάνια, μὰ ἡ ζωντάνια ἐκεῖνη ποὺ φανερωθεῖται μ' ἔργασία καὶ ὄχι μετὰ χωριστοφροσῖματα.

Τὶ εἶναι πάλι αὐτὸ ποὺ διαβάσαμε; Μὲ τὸ μάταιο τοῦ Μπολσεβικισμοῦ στὴν Οὐγγαρία, οἱ σύνδεσμοι τῶν καθηγητῶν τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσης δημοσιέψανε ψήφισμα, ζητώντας ὁμόφωνα τὴ διεθνοποίηση τῆς παιδείας. Ἐνα τέτοιο ριζοσπαστικὸ μέτρο θὰ σκότωνε βέβαια γιὰ πάντα τὸν τυφλὸ σωδινισμό καὶ θὰ παρασκεύαζε ἀνθρώπους πολῖτες ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ τί εἶδος δασκάλου εἶναι αὐτὴ στὴν Οὐγγαρία, ποὺ μᾶς παρουσιάζονται μετὰ τὴν ἐπαναστατικότητα; Τοὺς δασκάλους ὅλην τοῦ κόσμου τοὺς γνωρίζουμε ἀνθρώπους μετὰ περιορισμένον ὄριζοντα, μετὰ συντηρητικὰ φρονήματα, κολλημένους σὰ στρεῖδια στὴν παράδοση. Σὲ ποιά πηγὴ οἱ Οὐγγοὶ καθηγητὲς λούσανε τὴν ψυχὴ τους; Τί λένε γι' αὐτὰ τὰ πράγματα οἱ δικοὶ μας, ποὺ δὲν ἐννοοῦνε μετὰ κανέναν

τρόπο νὰ ξεκολλήσουνε ἀπὸ τὴ ρουτίνα. Χρόνια καὶ χρόνια τώρα τοὺς κοπανᾶμε τὴ γλωσσικὴ ἀλήθεια, τοὺς δείχνουμε τὸ φῶς, καὶ αὐτοὶ κλείνουνε τὰ μάτια τους γιὰ νὰ μὴν τὸ ἴδουνε.

Ο ΣΟΦΟΣ Βυζαντινολόγος Ντὴλ ἔγραψε Βυζαντινὴ Ἱστορία, ποὺ πρόκειται νὰ μεταφραστῆ καὶ νὰ μπῆ στὰ Γυμνάσιά μας. Νὰ κατῆ καθολοκληρία εὐχάριστο. Ἐστὶ ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ ἀποχτήσουνε καὶ τὰ κακόμοιρα τὰ Ἑλληνοπούλα ἕνα βιβλίον τῆς προκοπῆς γραμμένον ὄχι ἀπὸ βιβλιοκάπηλον ἀλλὰ συγγραφέα ἀληθινόν. Ἀλλὰ γιὰ ὄνομα Θεοῦ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῆ μεταφρασμένον στὰ χέρια τῶν παιδιῶν; Ἄμα μεταφραστῆ στὴν καθαρεύουσα ἀπὸ κανένα δάσκαλον καθαρευουσιάνον, θὰ χάσῃ ὅλη τὴ χάρη του. Προτείνομε τὸ βιβλίον νὰ μπῆ στὸ Γαλλικὸ πρωτότυπον. Ἐστὶ θὰ διαβάσουνε τὰ παιδιά ἕνα ἀληθινόν βιβλίον σὲ μιὰν ἀληθινὴν γλῶσσα.

ΔΥΟ καινούρια ἔργα, τὸ «Τραγούδι» τοῦ Δ. Ἰακώβου καὶ τὸ «Λημήτραινα» τοῦ Δ. Τσετσεβίτη, ποὺ δημοσιέψανε στὸ περασμένον φύλλον, κριθῆκανε εὐνοϊκὰ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστῆς μας. Καὶ τὰ δυὸ ἀνῆλθον σὲ νέους, γιὰ τῆς στίλβες τοῦλάχιστον τοῦ «Νουμά», λογίους, ποὺ οὔτε τοὺς γνωρίζουμε, οὔτε διαβάσαμε ποτὲ τίποτε δικό τους. Αὐτὸ τὸ γράφουμε γιὰ κάποιους ποὺ μᾶς στέλνουν περὶ τῆς τραγούδια καὶ ἀνυπομονοῦν ποὺ ἀργοῦνε νὰ δημοσιευτοῦν ἢ καὶ δὲ δημοσιεύονται καθόλου, καθὼς καὶ γιὰ μερικοὺς ἄλλους ποὺ φαντάζονται καὶ μᾶς τὸ γράφουν καὶ ὅλας πὼς μόνο γιὰτὶ δὲ μᾶς εἶναι γνωστοὶ δὲ δημοσιεύουμε τὰ ἔργα τους!

ΣΤΟ ἀνεγνωστῆριον τῆς Λέσχης τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑθνικῆς Τράπεζας, μάθαμε πως δὲ γίνεται δεχτὸς ὁ «Νουμάς»! Βέβαια γιὰ τὸ «Νουμά» αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία. Μὰ θέλαμε νὰ ρωτήσουμε: Ἡ Λέσχη αὐτὴ ἔγινε γιὰ νὰ συγχάζουσε σ' αὐτὴν παιδιὰ, νέον μετὰ καινούρια ψυχὴ, ἢ ἔγινε σὰν ἕνα παράρτημα νὰ ποῦνε τῆς περίφημης λέσχης τῶν ἐπιστημόνων, ὅπου τώρα τελευταῖα μαζεῦνται ὅλοι οἱ Μανταρίνοι τῆς Καθαρεύουσας καὶ θηλυθύνονται γιὰ τὴ σωτηρία τῆς καθαρεύουσας; Μὰ ὑποθέτομε, ποδὸς-τιμὴ τῶν νέων, πως ἡ ἀπαγόρευση αὐτὴ δὲν εὐθύνει τὰ μέλη παρὰ τὸ Συμβούλιον μόνο. Ποιὸς ἔξερει τὸ γεροντικὸ συντηρητικὸ πνεῦμα νὰ κρύβεται ἐκεῖ μέσα ποὺ φοβᾶται τὸ φῶς καὶ τὴν πρόοδο.

Τὸ ποίημα τοῦ Ἀμερικανοῦ ποιητῆ Α. Γκρίφφεν, ποὺ ἐδημοσίεψε ὁ «Νουμάς» στὴν πρώτη σελίδα τοῦ προηγούμενου φύλλον, ἔχει ἱστορία καὶ σημασία ξεχωριστὴ. Ὁ ποιητὴς, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὀνομαστοὺς ποιητῆς τῆς Β. Ἀμερικῆς, ἔγραψε λίγους μῆνες ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ μεγάλου πόλεμου, μετὰ προφητικὴ ὀλωσδιόλου ἐμπνευση. Κι' ἔκανε τότε τὴν ἐντύπωση, ὥστε τὸ ξαναδημοσιέψαν πολλὰ περιοδικὰ ἀμερικάνικα.

Τώρα ποὺ τὸ φοβερὸ αἰματοκύλισμα τέλειωσε, καὶ ποὺ φαίνεται καθαρὰ πως ἡ ἀνθρωπότητα δὲ θγαίνει οὔτε κερδισμένη, οὔτε ἔξαγνισμένη, ἔπειτα ἀπὸ τέτοια τρομερὴ θυσία ποὺ ἔκαμε, φαίνεται καθαρὰ πόσο δικίον εἶχε ὁ ποιητὴς-προφήτης.

ΡΟΥΣΤΑΒΟΥ ΓΚΕ'ΙΓΕΡΣΤΑΜ

ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

2.—

Τὸ πρῶτ' ἦρθε κρύο καὶ σκοτεινὸν ὡς τὰ προηγούμενα. Ἡ φωτιά σὶ τὴν εἶχε σβησθῆ καὶ σὶ κρεββάτι οἱ δὲ γέροι μαζεύοντοσαν ὁ ἕνας κοντὰ σὶ ἄλλο γιὰ νὰ ζεσταθοῦνε.

Ὁ Ζέντερουπεργκ ἔμεινε λίγο ξύπνιος μὲ τὴ σκέψη πὼς ἡ γυναῖκα του θὰ σηκωνότανε κατὰ τὴ συνήθεια τῆς οὐ λίγο ν' ἀνάγη φωτιά. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν κουνιότανε καθόλου, σηκώθηκε οὐ γὰρ, νιύθηκε γλή, ἴσρα καὶ πήγε, συλλογιζόμενος τὴ χτεσινὴ ὁκνητὴ καὶ μὴ θέλοντας νὰ ξανακάνη κ' ἄλλη, γιὰ ν' ἀνάγη μονάχους φωτιά.

Ἄναγε τὰ δαδιά, ἔβαλε πάνω ξύλα κ' ἄρχισε νὰ φροῦξ. Τὰ ξύλα ὅμως ἦτανε ὑγρὰ, ἀπὸ τὴν καπνοδόχη ἔμπαινε ἀγέρας, ἔτσι πὸν τὰ δαδιά ὀλοένα καὶ σβήνανε, καὶ πέρασε πολὺ ὥσπου σὶ τέλος τὰ κατὰφερε νὰ βάλῃ φωτιά σὶ ξύλα. Ὁ Ζέντερουπεργκ ἔγινε ἀνήσυχος. «Αὐτὸ ὅμως εἶνε περὶεργκ!» μουρμούρισε μέσα του καὶ πολλὰ φορὰς κοίταξε πρὸς τὸ κρεββάτι, πὸν κείονταν ἡ γυναῖκα του, μὲ τὸ πρόσωπό τῆς σχεδὸν ὀλόελα κομμένο κάτω ἀπὸ τὸ σκέπασμα. Ὁ Ζέντερουπεργκ πῆνε κοντὰ τῆς καὶ τὴν κοίταξε. Ἐπειδὴ ὅμως δὲ σάλευε καθόλου, τὴν ἄφησε νὰ κοιμᾶται. Ἡ μέρα, συλλογιζότανε, θάνε ἔτσι ἢ ἄλλιῶς ἀρκετὰ μεγάλη.

Τώρα ἔβαλε νερὸ σὶ μὲρικὶ τοῦ καφέ, εἰτοίμασε λίγον καὶ τ' ἀκούμπησε σὶ τὴν φωτιά. Ὑστερα πήγε σὶ τὴν πόρτα καὶ ὡς τὴν ἀνοιξε εἶδε πόσο ψηλὰ εἶχε ἀνεβῆ τὸ χιόνι σὶ τὸ διάστημα τῆς νύχτας.

Κεῖνη τὴ στιγμή ἄκουσε ἀπὸ τὸ κρεββάτι μιὰ κλαυψάρικη φωνὴ πὸν τὸν ἔκανε ν' ἀνησυχῆ.

«Ἐἴσαι ἄρρωστη;» ρώτησε, ἐνῶ πλησίασε τὸ κρεββάτι.

«Ἐτσι θαρρῶ» εἶπε οὐ γὰρ κάτω ἀπὸ τὸ πάλωμα. «Ποιὸν δὲν ἔνοιωσα τὸν ἑαυτὸ μου ὡς σήμερα. Εἶνε τόσο παράξενο.»

«Ἄ, δὲν εἶνε τίποτα γιὰ νὰ φοβάσαι» ἀπάντησε. «Στάσου, θὰ σοῦ τοιμάσω καφέ.»

Ὁ Ζέντερουπεργκ ὅμως δὲν μπόρεσε ὄντε τόσο δὲ νὰ καθουχάσῃ τὸν ἑαυτὸ του. Φυσοῦνε τὴν φωτιά κ' ἡ ἀνυπομονή του ἔξασανίστηκε οὐ γὰρ-οὐ γὰρ, ὡσπου τὸ νερὸ ἄρχισε νὰ βράζῃ. Σὰν εἶχε εἰτοιμάσει τὸν καφέ, τὴν πασανάλεσε νὰ σηκωθῆ μιὰ στάλα, γιὰ νὰ τῆς τὸν πᾶν νὰ πιῆ.

«Δὲ φελᾶ τίποτα, Ζέντερουπεργκ», εἶπε σιανάωντας ἡ γρητὴ καὶ κοίταξε πάνω ἀπὸ τὸ σκέπασμα. Ἐνὸν πιά ξευπερθεύω σὲ λίγο. Θαρρῶ πὼς ἴσαμε τὸ θρόνυ δὲ θὰ ζῶ πιά.»

Ὑστερα ἔκλεισε τὰ μάτια κ' ἔμεινε ὀλόελα ἀκίνητη, ὡς νὰ θάλε μ' αὐτὸ νὰ πῆ πὼς τίποτ' ἄλλο δὲν ἐπιθυμοῦσε παρὰ νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ κείνεται ἔτσι ἡσυχῆ.

Ὁ Ζέντερουπεργκ κοίταξε τὴν γυναῖκα του. Ἐνα αἶσθημα ὡς ἀπόγνωση τὸν κυρίεψε καὶ δὲν μπόρεσε

νὰ βάλῃ λέξη. Ἦτανε ὡς νὰ λίγωνε καὶ μέσα σὶ τὴν στήθεια του. Καμιά φορὰ πρωτίτερα δὲν εἶχε ἀλήθεια σὶ τὸ σωστὰ του συλλογιῆ γιὰ τὰ αἰσθήματα πὸν ἔτρεγε γιὰ τὴν γυναῖκα του. Ἰσως καὶ νὰ μὴν ἦτανε δυνατὰ, τὴν ὅμως πὸν ἔπρεπε νὰ τὴ χάσῃ, τοῦ φαινότανε τόσο παράξενο, ὅσο παράξενο θὰ τοῦ φαινότανε ἂν τοῦλεγε κανεὶς, τὴν πὸν σιεκότανε κεί ἔτσι ὁροσερὸς καὶ γερός, πὼς ἔπρεπε ὁ ἴδιος αὐτὸς νὰ πεθάνῃ. Δὲν εἶχε κανένα λόγο ν' ἀμυθιάλλῃ σὶ τὰ λόγια τῆς γυναῖκας του. Δὲν οὐρεῖθιζε ποτὲ νὰ παραπονιέται γιὰ σωματικούς πόνους τῆς καὶ κατὰ πὸν μπόροῦσε νὰ θυμηθῆ δὲν εἶχε πέσει ποτὲ ἄρρωστη σὶ τὸ κρεββάτι. Τώρα λοιπὸν πὸν τὴν βόλεπε νὰ κείνεται ἔτσι καὶ τὴν ἔκρινε νὰ λέῃ μονάχη τῆς πὼς θὰ πεθάνῃ, τὴν πίστευε καὶ δὲ ρωτοῦσε πιότερα.

Δὲν ἔντυγε ποτὲ, μὰ ποτὲ, ν' ἀνιλλάξουνε μεταξὺ τους πολλὰ φιλοσοφικὰ λόγια καὶ τὴν πὸν φαινότανε θαδὸ πὼς δὲν ἤξερε τί ἔπρεπε νὰ τῆς πῆ. Ἡ θεοσέθειά του δὲν τῶσιναιζε. Νὰ γέρη τὴν πὸν ποσοσθητῶσι γιὰ νὰ τῆς διαβάσῃ καὶ, αὐτὸ ἦτανε ἀδύνατο. Στὶς μέρες πὸν ἦτανε καλὰ δὲν εἶχε ποτὲ θελήσει καὶ θάτανε τὸ καλύτερο ἂν τὴν ἄφησε καὶ τὴν πὸν ἡσυχία τῆς. Ὁ ἀναπητὸς θεὸς θὰ τὴν συχωροῦσε. Τῶσιναιζε πιά ὀλοάνερα πὼς δὲν ὑπῆρχε θρηθία, πὼς δὲν ὑπῆρχε σωτηρία σ' αὐτὴ τὴν περιστάση. Ὁ θάνατος σιεκότανε ὀξω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Μὰ μόλις καλοσέφτηκε πὼς ὁ θάνατος μπόροῦσε νὰ φτάσῃ ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή καὶ πὼς θάμεινε μονάχος μὲ τὴν νεκρὴ, τὸν κυρίεψε ἕνας ξαφνικὸς τρόμος. Σιγὰ-σιγὰ, πατώντας πάνω σὶς μύτες, πλησίασε τὸ κρεββάτι κ' ἔβαλε τὸ χέρι του κάτω ἀπὸ τὸ σκέπασμα, γιὰ νὰ νοιώσῃ ἂν ἦτανε κρύα τὰ πόδια τῆς.

Μαντεύοντας τὶς σκέψεις του, ψιθύρισε κείνη χωρὶς νὰ κουνηθῆ καὶ χωρὶς ν' ἀνοιξῆ τὰ μάτια τῆς: «Ἄκόμα δὲν ἦρθε ἡ ὥρα μου. Θάτανε ὅμως καλύτερα, ἂν ἔφερες κανένα δῶ πέρα, ἂν ἔχῃς τὴν ἰδέα πὼς μπόρεῖς νὰ περάσῃς ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ χιόνια.»

Ὁ Ζέντερουπεργκ ἔτοιωσε ὡς μιὰν ἀνακούφιση, πὸν δὲ θρέθηκε ὁ ἴδιος σὶ τὴν ἀνάγκη νὰ κἀνῃ μιὰ τέτοια πρόταση.

«Ὅσο γιὰ νὰ περάσω θὰ μπόρεσω, ἂν ἔχῃς μόνο καρδιά νὰ μείνῃς μονάχη» εἶπε.

«Δὲ φοβάμαι», ἀπάντησε ἡ γρητὴ.

«Δὲ φοβάσαι νὰ πεθάνῃς;»

«Ὁχι, εἶμαι μόνο κουρασμένη.»

Ὅσον καιρὸ ἡ γρητὴ ἦταν γερὴ, φοβότανε πάντα πρὸς τὸ θάνατο, μιὰ παροιμία ὅμως λέει πὼς κείνος πὸν εἶνε νὰ πεθάνῃ δὲ φοβᾶται τὸ θάνατο. Γι' αὐτὸ ὁ Ζέντερουπεργκ ἔπρεπε νὰνε τὴν πὸν σίγουρος πὼς γιὰ τὴν γυναῖκα του δὲν ὑπῆρχε πιά τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὸ μοιραῖο τέλος. Σιγὰ-σιγὰ εἰτοιμάστηκε γιὰ τὸ θρόνυ κ' ὅταν ἦταν νὰ γνῆ πλησίασε ἀκόμα μιὰ φορὰ σὶ τὸ κρεββάτι ὡς νὰ θάλε νὰ πῆ καὶ. Στάθηκε γιὰ κάμποσο σιωπηλὸς. Μέσα του ἐνεργοῦσε καὶ πὸν δὲν μπόροῦσε νὰ ἐξοπερικεντῆ, καὶ ἀπὸ κείνο πὸν κάθε ἄνθρωπος αἰσθάνεται σὶς οσοβαρότερες στιγμὲς τῆς ζωῆς του καὶ πὸν δὲν μπόρεσε ποτὲ, ἀπ' ἀσῆς κόσμου, νὰ τὸ ἐκφράσῃ καὶ πῶντε μεῖς ἀκόμα θὰ θροῦμε λόγια νὰ τὸ καθορίσουμε. Μάζεψε

μόνο οὐ γὰρ τὸ σκέπασμα γύρω ἀπὸ τὸ κομμί της καὶ ψιθύρισε: «Δὲ θέλεις λίγο καφέ;»

«Ὁχι!» Ὑστερα ἔφυγε κ' ἄφησε τὴν ἄρρωστη μονάχη.

Τὸ ἡμερινὸ φῶς ἄρχισε νὰ φωτίζῃ μὲς στὴν κάμαρα καὶ σὸ τζάκι τριζόκαιγε χαρούμενα ἡ φωτιά. Ὅσο δυνατώτερο ὕμως γινότανε τὸ φῶς τῆς μέρας τόσο καὶ λιγότευε ἡ ἀναλαμπὴ τῆς φωτιᾶς, κ' ἕνα κρούσθαι καὶ ξέδιωρο χροῶμα ἔλουσε οὐ γὰρ οὐ γὰρ τὴν κάμαρα.

Ἡ ἄρρωστη ἄνοιξε ὕστερ' ἀπὸ λίγο τὰ μάτια της, σαστισμένη μὲ τὸν ἑαυτὸ της τὸν ἴδιο, πού δὲν αἰστανότανε κανένα φόβο. Χιτὲς ἀλήθεια ἡ μοναξιά της τὴν ἔκανε νὰ τρομάξῃ τόσο πολὺ. Εἶχε ζήσει πάνω ἀπὸ ἑβδομήντρια χρόνια, κ' ὁ περισσότερος καιρὸς της ἦταν γιαντὴ δουλειὰ καὶ κόπος. Ἐξῆ χρονῶ κοριτοάκι ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ νὰ βοηθᾷ τὴ μητέρα της, καὶ νάχῃ τὸ νοῦ της στὰ μικρότερα ἀδέρφια της, ἦταν ἔργε δεκατεσσάρω χρονῶ πήγε σὲ δουλειὰ, κ' διαν ἔργε τριάνα γινώρισε τὸ Ζέντερουπεργκ. Ἦτανε μιὰ βουρὰ δουλειὰ δια τὰ χρόνια κείνα, καὶ σὸν ἦτανε παιδί, καὶ σὸν ξενοδοῦλετε κ' διαν ἀκόμα σὸ τέλος ἔπρεπε νὰ βασανίζεσαι καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ της καὶ γιὰ τὸν ἄντρα της καὶ γιὰ τὰ παιδιά της. Τώρα ἔμωσ δὲν τήνε κρούνε κανένα αἰσθημα φόβου, οὔτε κανένα ἔλαττισμα. Ἦτανε σὰ νάχε γαλάσει τὸ μηγάνημα καὶ ῥυελλε νὰ σταυραῖσῃ τὸ ρολοῖ. Τῆ ζωὴ της τὴν εἶχε ξεδέψει, γιὰ νὰ τὸ ποῦνε ἔτσι, καὶ τῶσα ἡ δύναμη εἶχε φθῆναι, εἶχε ξεραθῆ ὅπως ἕνα παιδιὸ δέπτερο μὲς σὸ δάσος.

Σὰν ἔφτασε ἡ μεγάλη γαλήνη δὲν εἶχε πιά καμιὰ δύναμη κ' ἀντίσταση, δὲν μπορούσε πιά νὰ παλέψῃ, βουρὰ κ' ἕνα κοροασμένον ἄνθρωπο πού δὲν ἔχει οὔτε τὴ δύναμη οὔτε τὴν ὕψη κ' ἀντιστάσῃ σὸν ἔπιτο. σὸν ἔρχεται τὸ θάνατο.

Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἔφυγε ὁ Ζέντερουπεργκ ἕνα ἄσπρη μονάχη τὴν κρούνε ὀλοένα καὶ δυνατώτερο. Κεῖναυε. Τέλος συγκεντρώνοντας βλες της τίς δυνάμεις, σηκώθηκε, γόρεσε λίγα ρούχα, ἔρριξε πάνω της τὸ σκέπασμα καὶ γλίτωσε ποδὸς τὸ τζάκι. Σκάλισε τὴ σπιτιά ἔτσι πού σὲ λίγο ἄρχισε νὰνάβῃ πὺ δυνατά. Ὑστερα κουλουριαστικὴ στὴν ἄκρη τοῦ τζακιῶ καὶ μαζεύτικε ὄσο μπορούσε κοντήτερα στὴ φωτιά. Σηρογμένη σὸν τοῖχο καθότανε τῶρα μὲ κλεισμένα μάτια καὶ περιμένε νὰ ζεσταθῇ πιότερο.

Ὁ Ζέντερουπεργκ εἶχε νὰ κἀνῃ μιὰ πολὺ δύσκολη δουλειὰ. Ἐπρεπε νὰ πάῃ σὸ χωριὸ πού ἦτανε μισὸ μίλλι μακρονά. Ὁ δρόμος αἰγανε ἀνάμωσ' ἀπὸ τὸ δάσος, ὅπου εἶχε ἔξαφ ανιστῆ κάθε γνάρι τοῦ στενοῦ μονοπατιοῦ, κ' ὁ Ζέντερουπεργκ πάλευε μὲ τὸ χιόνι πού ἦτανε μισὸ μπόι ψηλὸ, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ περάσῃ. Ὅπου μάλιστα ὁ ἀγέρος εἶχε σωριάσει ἔξαιρετικά ψηλότερα τὸ χιόνι ἔπρεπε νὰ τὸ παραμερῶσῃ δουλεύοντας μὲ μπράτσια καὶ χέρια.

Προχωροῦσε οὐ γὰρ καὶ προσεχτικά, γιὰ νὰ μὴν κοροαστῆ ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχή. Κεῖ πού τέλεινε τὸ δάσος κ' ἡ λαγκαδιά δίνονταν ἀπροσάτευτη σὸ βοσριά, κεῖ ἴσα ἴσα εἶχε ν' ἀρχίσῃ τὴν πὺ δύσκολη δουλειὰ, αὐτὸ τῶξερε καὶ γι' αὐτὸ προχωροῦσε οὐ γὰρ σὸ δάσος, σπιθαμὴ μὲ σπιθαμὴ, ἀκολουθώντας δια τὰ στριψίματα τοῦ μονοπατιοῦ, πού τόσες φορὲς εἶχε περάσει στὰ σκοτεινά.

Τοῦ φαινότανε παράξενο, πόσο γλήγορα ἔπεσε ἡ γρηὴ σὸ κρεβάτι Ὁ Ζέντερουπεργκ δὲν ἤξερε βέβαια πὺς τὸ προηγούμενο βράδυ εἶχε σιαθῆ τόσην ὄρα στὴν παγωνιά, φορώντας τὰ ψιλὰ της ρούχα. Γι' αὐτὸ ἡ φαντασία του μεγάλωνε τὸ αἰνιγματικὸ τῆς ξαφνικῆς αὐτῆς ἐμφάνισης τοῦ θανάτου καὶ καθὼς εἶχε μιὰ τάση στὴ φαντασιοκοπία, πού ἦτανε πὺς δόλιελα μέσα στὴ φύση του τὴν ἴδια, ἔβρισκε κ' ὄλας κατὶ τὸ ὑπερφυσικὸ σ' αὐτὸ, πὺς ἴσα ἴσα τῶρα γινότανε ὄτι μπορούσε γίλιες φορὲς προωήτερα νὰ γίνῃ. Σκεπτότανε πόσες φορὲς πὺς πρὶν εἶχε ποθήσει τὸ θάνατο τῆς γρηῆς, ἢ τουλάχιστο τὸν εἶχε δῆσὸν ἕνα τρόπο λυτρωμοῦ. Στὸ δάσος οἱ σκέψεις του αὐτὲς δὲν εἶχαν καμιὰν ἀναληγοιά, ἔτσι καθὼς περνούσανε τῶρα ἡρεμα ἀπ' τὸ νοῦ του. Ἀναμειροῦσε μόνο τίς συνθήκες καὶ τὰ περιστατικά, κ' ὄσο περισσότερο συλλογιζότανε τ' ἄλλα κ' ἀσημαντα γεγονότα, πού ἀποτελοῦσανε τὴ ζωὴ του, ὀλοένα σ' αὐτὴ τὴ σκέψη καταστάλαξε: Μ' αὐτὸ εἶνε τὸ παράξενο, πὺς βόηξε ἴσα ἴσα τῶρα τὰ πεθάνῃ.

Ὅταν τὴν ἀγκάλιασε γιὰ πρώτη φορὰ, μιὰ καλοκαιρικὴ νύχτα πού οἱ δοξαριὲς τὸν βιολεῖν ἀναπερνούσανε τὴν ἀπέραντη οὐρανὸ τοῦ δάσους, δὲν εἶχε οὔτε κἀν συλλογιτῆ τὸ γάμο. Ὅταν ὄμως ἀργότερα βρεθῆκε στὴν ἀνάγκη νὰ τὴν πάρῃ, δὲν τὸ πῆρε κατὰκαρδα, γιὰτὶ ἦταν νέος κ' ὄρητικὸς καὶ δὲν ἐπομαζότανε πὺς θὰ περνούσανε σαράντα ὀλόκερα χρόνια πάνω σὸ ἴδιο νηοῖ καὶ πὺς θὰ μένανε ὄλον φθὸ τὸν καιρὸ μέσα στὴν ἴδια καμοκέλα πού εἶχε χίσει αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἦταν τυχερὸς σὸ ψάρεμα, τὰ λεγτὰ τρέχανε στὶς τόσες του κ' διαν ὁ Ζέντερουπεργκ καθότανε στὴ βάρκα του, ἦταν ὁ ἄνθρωπος πού δὲ μάευνε τὰ παννιά του κ' διαν ἀκόμα μάνιζε ὁ πὺς δυνατὸς ἀγέρος. Ἀν πέθαινε τότε—ναί τότε δὲ θάμπορούσε νὰ ξαναπαρῶσῃ τὴν ἀμέσως ἢ κἀν δῆπαινε καμιὰ πλοῦσια χωριατοπούλα τὸ πολὺ πολὺ, πού θάφρονε καὶ κατὶ σὸ σπιτί. Τὰ χρόνια ὄμως περῶσανε καὶ σὲ λίγο πάτησε τὰ σαράντα. Κεῖνο τὸν καιρὸ αἰστανότανε μιὰν ἀποστοργῆ γιὰ τὴν πενηντάρω κείνη γυναίκα, πού τὸν εἶχε δεμένο γιὰ ὄλη του τὴ ζωὴ καὶ τῶξε κλέψει τὴ ζωηράδα καὶ τὴ δύναμη τῆς νύχτης του. Ὅταν πήγανε μεθυσμένος σπιτί του, κατὶ πού γινότανε πολὺ συχνά, ἀρρώτιωνε πλέρια τὰ παννιά του σὸ δυνατώτερον ἀγέρος καὶ σὸν ἔμπαινε στὴν κάμαρα χιυποῦσε τὴ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του.

Ἀν εἶχε πεθάνει τότε;! Θάχε βέβαια τὴν ἄλλη μισὴ ζωὴ του μπροστά του.

Κεῖνο τὸν καιρὸ εἶχε γέβο ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του, ἀπὸ τίς ἴδιες του τίς ἀγριες σκέψεις, πού τίς εἶχε μέσα σὸ αἷμα του, προσάπτων ὄσες φορὲς τύχαινε νὰ σιαντὰ νέες γυναίκες. —Κ' ὕστερα ἔργε μὲ μιὰς θεοφοβούμενος, πῆρε βιβλία θρησκευτικά, πήγανε στὴν ἐκκλησιὰ κ' ἄρχισε νὰ πασιζῆ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του. Ὑστερ' ἀπὸ κεῖ οἱ σκέψεις του καὶ τὰ αἰσθημάτα του γενήσανε ἡσυχώτερα, μὰ καὶ οἱ σκέψεις του μὲ τὴν γυναίκα του πὺς ψυχρὸς. Καὶ μὸλη τὴν εὐλάβειά του θὰ μπορούσε κανεὶς πολὺ συχνά νὰ παρατηρῆσῃ πὺς ὁ Ζέντερουπεργκ ἔρριχνε γλογορὲς ματιὲς στὰ νέα κορίτσια.

Ἀν ἤθελε ὄμως κανεὶς νὰ τὸν ἐξετάσῃ ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ του μεριά θάβλεπε πὺς ὁ Ζέντερουπεργκ ἡ-

ταν ένας καλός κ' ευχάριστος αλήθεια άνθρωπος. Η περηφάνεια του ήτανε πώς κανείς δεν μπορούσε να πη πώς έβλαψε ποτέ τον άνθρωπο. Για τις απώκρυες σκέψεις του τώρα, κανείς μα ούτε κι' αυτός ο ίδιος έφταιγε, που ήταν αναγκασμένος μέσα παράξενο αίτημα γόθου και πίκρας μαζί να σκέφτεται πώς η γυναίκα ίσα ίσα τώρα θρήκε να πεθάνη, τώρα μέσ στην καρδιά του χειμώνα που το χιόνι τους είχε και τους δυό φυλακίσει σε μιὰ κάμαρα, τώρα που είχε γίνει γέρος κι' αρρωστιάρας και δεν είχε ακόμα να ζήσει πολύ, τώρα που είχε την ανάγκη της σου σε καμιάν άλλη περίπτωση της ζωής της δλάκερης, τώρα που δεν είχε πια να κερδίση τίποτα με την απώλειά της. Και κατά τη συνήθεια των γιωχών, πάντα κέρδη και χασούρες να λογαριάζουν, έκανε με το νου του έναν ύπολογοισμό που τουδειχνε πόσο θά μπορούσε τώρα να του ήταν πολύτιμη. Με τις σκέψεις αυτές όμως ανακατευότανε κ' ένα παράξενο αίτημα που τον έβασάνιζε, έσες φροές αναλογιζότανε πώς η γυναίκα του θά μπορούσε ίσως να πεθάνη ολομόναχη και πώς γριζόντας θάβρισκε στην κάμαρα τη θρησμένη φωτιά κ' ένα πιόμα.

Η λαγκαδιά άπλωνότανε μπροστά του και πάνα από μιὰ μεγάλη έχταση στροβιλίζοντοσαν πηχιά χιονοσύννεφα. Έδώ ο άγέρας μπορούσε να μανίξη χωρίς ναχη την ανάγκη να πολεμά με τους υπερασπιστές γίγαντες του δάσου, και οι χιονοσωροί ήτανε τόσο ψηλοί, που ο Ζέντεριμπεργκ κάθισε λίγο πάνω στο χιόνι για να ξεκουραστή πριν άρχισή τη βαρεία δουλειά του. Φαινότανε οα να μην μπορούσε κανείς άνθρωπος να περάση τα χιονένια αυτά θοννά, που στεκόντουσαν με στέρεους όγκους μπροστά του, ίσαμε κεί που ήτανε η ματιά του. Πήρε κουράγιο όμως κι' άρχισε να προχωρή, μόλις όμως είχε ανοίξει λίγο δρόμο μπροστά του έπρεπε και πάλι να σταματήσει. Χιόνι δεν έπεφτε πια, κι' όμως άνάμεσα από τα πηχιά σύννεφα δεν μπορούσε να διακρίνη καμιάν ακρούλα τ' ουρανού και του φαινότανε πώς άρχισε πάλι να σκοτεινιάζει. Έκανε να πάρη μπροστά μα σε λίγο ξασασαματούσε. Κάποια στιγμή άκουσε ξαφνικά άνάμεσ' από τη βαθεία σιωπή ένα μακρινό, γλήγορο και διαπεραστικό άλλήγισμα. Έρχότανε από το χωριό και προειδοποιούσε πώς κάποιος ξένος έρχεται.

(Στ' άλλο φύλλο τελιώνει)

Μετάφρ. ΛΕΟΝΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Τι νυχτιά γαλήνια, τι γλυκιά βραδιά
Το φεγγάρι παίζει στην κληματαριά
Και χορό τα φύλλα σήσανε τρελλό
Με το μαϊστοράκι ποθοζεται άπαλό.
"Έλα σε προσμένω και σε καρτερώ"
Στη γαλήνια νύχτα πώς σε λαχταρώ!
Κάτω απ' το φεγγάρι, - πόθοι και καημοί -
Λαχταρώ να σφιξώ τ' όνειροκοομή,
Και τα δύο σου χείλη, τα κοράλια χείλη,
Κόκκινα μπουμπούκια στον έρωταπορλη,
Χαρωπά προσμένω λόγια να μου πούνε
Και με τα δικά μου ν' άπα'οσμυχτούνε.
"Όπως σε προσμένω κι' όπως καρτερώ"
Κάτου από των φύλλων τον τρελλό χορό....

ΑΓΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στόν αριθ. 14 του «Νουμά» σελ. 199, γράψαμε δι' ό λόγια για κάποιο δικαστικό χαρτί που μάς στείλανε. Σήμε α τό δημοσιεύουμε τό γορτί αυτό, γιατί είναι μονοδικό στα φιλολογικά χρονικά.

ΕΞΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Κωνστ. Γ. Καρυωτάκη, δικηγόρου, κατοίκου 'Αθηνών, (Φαβιέρου 54)

Κ α τ ά

Της Έκδοτικής Έταιρίας «Τύπος», αντιπροσωπευόμενης υπό του διευθυντού αυτής Κίμ. Θεοδοροπούλου, κατοίκου ώσαύτως.

Έχων επί όφει μου την πλειστάκις εν τώ παρ' όμων έκδομένω περιοδικώ «Νουμάς» αναγραφείσαν ειδοποίησιν ότι τοιούτο άναγγέλλει πάν βιβλίον τοθ όποιου ήθελε σταλεί εις τά γραφεία του εν άντίτυπον και βασίζόμενος εις την μεταξύ των φιλολογούντων ευθύτητα της κυκλοφορίας του «Νουμά», εξέδωκα εις τόμον τά ποιήματά μου, θαπαήσας ίκανά. Μετά την έκδοσιν άπέστειλα δύο άντίτυπα εις τά γραφεία τοθ εν λόγω περιοδικού, τό όποιον όμως, και τοιούτο προφανώς όφείλεται εις φιλολογικήν άντιζηλίαν των συντασσόντων αυτό έφημεριδογράφων, δεν προσέθη εις την αναγγελίαν της έκδόσεως. Έπειδή εις σχετικήν διαμαρτυρίαν μου, μοι έδόθη ή άπάντησις ότι δεν έλήφθησαν τά άνω άντίτυπα, διήλθον αυτοπροσώπως εκ των γραφείων σας την 4 το μηνός και έτους και άφισα και τρίτον άντίτυπον, αλλά και εις τό σημερινό σας φύλλον έκρίνατε καλόν να μου άπαντήσητε διά της αυτής περιφρονητικής σιωπής.

Έπειδή ή συμπεριφορά αυτή των έφημεριδογράφων του «Νουμά», εκτός του ότι άποτελεί ήθικήν και έμου ως λογογράφου προσβολήν, με έζημίωσε και χρηματικώς, διότι περιώρισεν εις τό ελάχιστον την προϋπολογισθείσαν κατανάλωσιν των άντιτύπων του βιβλίου μου, σās προσκαλώ όπως δημοσιεύσητε εις τό φύλλον της 16 Μαρτίου έ. έ. του περιοδικού «Νουμάς» υπό τον τίτλον «Έλληνική Φιλολογία», υπό τον όποιον πάντοτε δημοσιεύετε τάς παρομοίας ειδήσεις και εις θέσιν καταφανή τάς λέξεις: «Έκκυκλοφόρησαν με τον τίτλον «Ο Πόνος του Άνθρώπου και των Πραμάτων» ποιήματα του κ. Κ. Γ. Καρυωτάκη», άποφεύγοντες σχολία ειρωνικά ή άλλα και χωρίς εν γένει να διαφαίνηται προσπάθεια εκ μέρους σας προς μείωσιν εν τή συνειδήσει των αναγνωστών σας της αξίας του έργου μου. Έν περιπτώσει μη δημοσιεύσεως ή εσφαλμένης ή κατ' άλλον τρόπον δημοσιεύσεως των άνω δέκα επτά λέξεων, σās προσκαλώ όπως μοι μετηρήσητε, άπέναντι των δσων εδαπάνησα διά την έκδοσιν του έργου μου, του όποιου έματαιώσατε την κυκλοφορίαν, δραχμάς τριακοσίας πενήκοντα (350), ως εν σχετική άρήσει ύμων, προτιθέμαι και δικαστικώς να άπαιτήσω. Αρμόδιος δικαστ. κλητήρ επιδίδτω.

Έν 'Αθήναις τή 9 Μαρτίου 1919.

Ο προσκαλόν

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

Έκοινοποιήθη εν 'Αθήναις τή 9 Μαρτίου 1919.

Ο δικαστικός κλητήρ

Δ. ΤΡΑΠΟΤΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΑΙ

- Παραπολλά Εὐαγγέλια, φίλε μου !
- Ἐνφρείτε τὰ Ἀπόκρυφα ;
- Ὅχι ! Αὐτὰ εἶναι παλιά. Ἐννοῶ τὰ Εὐαγγέλια τῶν νέων Εὐαγγελιστῶν, πού φανερόνται κάθε τέτοια ἐποχή στίς ἐφημερίδες. Διηγούνται κ' αὐτὰ τῆ ζωῆ τοῦ Ἰησοῦ, τὰ Πάθη Του, τὴ Σταύρωση καὶ τὴν Ἀνάστασή του, μ' ἕναν τρόπο πού δὲν προσθέτει τίποτε ἀξιόλογο στὸ παλιὸ ἔργο τοῦ Ἰωάννου, τοῦ Λουκά, τοῦ Μαρτθαίου καὶ τοῦ Μάρκου.
- Βρίσκετε λοιπὸν πῶς δὲν προσθέτει τίποτε ;
- Δηλαδή, γιὰ νὰ εἶμαι στὴν ἀκριβεία, προσθέτει. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο δυστύχημα. Προσθέτει πρῶτα μιὰ περιγραφή παραπολὺ ὑποπτη. Τὸ τοπίο τῆς Παλαιστίνης ἀξάφνα εἶναι ἀγνώριστο στὰ νέα Εὐαγγέλια. Θυμίζει ἴσως Κίνα, Ἰαπωνία, Ἰνδίες, ὅ,τι ἄλλο θέλετε, καὶ μόνο τὸ τοπίο, πού πέρασε ἀπάνω του ἡ ζωῆ τοῦ Ἰησοῦ, δὲν τὸ θυμίζει. Τὸ τοπίο αὐτὸ ἦτανε, βλέπετε, ἕνα τοπίο πνευματικὸ. Δὲν τὸ κάνουν οὔτε οἱ Κέδροι τοῦ Λιβάνου, οὔτε οἱ ἐλιές τοῦ Κήπου τῶν Ἐλαιῶν. Οἱ παλιοὶ Εὐαγγελιστὰι τὸ εἶδαν μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τους.
- Βρίσκετε λοιπὸν πῶς ὁ Λουκάς ἢ ὁ Ἰωάννης ζωγράφιζαν καλύτερα ἀπ' τοὺς σημερινούς ;
- Χωρὶς ἄλλο ! Τὸ τοπίο τῶν νέων Εὐαγγελιστῶν εἶναι μιὰ ἐλεεινὴ κ ρ υ ὕ τ, σὰν μερικὲς, πού βλέπουμε στίς τελευταῖες μας Ἐκδόσεις. Ἐπειτα, ἐκτός ἀπ' τὸ τοπίο, τὶ ρωμαντισμὸς παντοῦ, ἀγνώστως στοὺς παλιούς Εὐαγγελιστὰς. Θαρρεῖ κανεὶς πῶς διαδίδει ἕνα μελιστάλαχο νεοελληνικὸ ἀνάγνωσμα. Ὁ Χριστὸς δὲν θ' ἀναγνώριζε ποτὲ τὸν ἑαυτὸ του ἐκεῖ μέσα. Ἀγαποῦσε τόσο πολὺ τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἀλήθεια.
- Θέλετε νὰ πῆτε, ὅτι δὲν θὰ δεχότανε ποτὲ γιὰ μαθητὲς του τοὺς νέους Εὐαγγελιστὰς ;
- Ὁρισμένως ! Αὐτοὶ ποτὲ δὲ στάθηκαν ταπεινοὶ φραδαὲς σὰν ἑαίνους. Κι' ὁ Χριστὸς ζητοῦσε «ἀλιεὶς ψυχῶν», γιατί «ἀλιεὺς ψυχῶν» ἦτανε κ' Ἐκεῖνος. Ὁ μεγαλύτερος, πού εἶδε ὁ κόσμος.
- Δὲν βρίσκετε τοῦλάχιστον, πῶς οἱ νέοι Εὐαγγελιστὰι ἔχουν κάποια περισσότερη φιλοσοφία ἀπὸ τοὺς παλιούς καὶ κάποια περισσότερη ποίηση ;
- Ἡ φιλοσοφία τους δυστυχῶς, εἶναι ἀπὸ πολὺ κακὴ ποιότητα καὶ ἡ ποίησή τους εἶναι παραπολὺ «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου», μπροστὰ στὴ φιλοσοφία τῶν κρεινῶν τοῦ οὐρανοῦ» καὶ μπροστὰ στὴν ποίηση τῶν κρεινῶν τοῦ ἀγροῦ», πού δίδαξε καὶ τραγοῦδησε ὁ μεγάλος Διδάσκαλος. Καὶ κανένας ποτὲ δὲ δίδαξε καὶ δὲν τραγοῦδησε σὰν Ἐκεῖνον, γιατί ὁ ἴδιος ἔζησε τὴ διδασκαλία Του, ὅπως ἔζησε καὶ τὴν ποίησή Του. Οἱ νέοι Εὐαγγελιστὰι, σὰς ξαναλέω, ἦσαν ἐντελῶς περριτοί.
- Ἕνας Ρενὰν τοῦλάχιστον ;
- Αὐτὸς εἶναι σύγχρονος τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι βεβαιωμένον ὅτι τραβοῦσε τὰ γεμάτα δίχτυα στὴ θάλασσά τῆς Τιβεριάδας μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους δώδεκα μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ. Δὲν μιλοῦμε γι' αὐτόν. Εἶναι ὁ

πέμπτος Εὐαγγελιστής, ὅπως ἔλεγε ὁ Ὁσκάρ Οὐάιλντ.

— Τί θὰ λέγατε γιὰ τὸν Ὁσκάρ Οὐάιλντ ;

— Ἄλλο ὁ Ὁσκάρ Οὐάιλντ, κάριε, δὲν εἶναι Εὐαγγελιστής. Εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐρμηνευτὴς τῶν Εὐαγγελίων. Μᾶς ἔδωκε τὸ ὑπόδειγμα μιᾶς νέας, συναισθηματικῆς ἐρμηνείας τῶν Εὐαγγελίων, πού δὲν τὴν εἶχε φαντασθῆ πρὶν ἀπ' αὐτόν κανένας θεολόγος καὶ κανένας ἱεροκήρυκας. Δάσκαλός του στάθηκε ὁ Πόνος καὶ ἡ Φυλακὴ. Ὁ Ἰησοῦς κατέθηκε κάποια θλιθερὴ νύχτα μέσα στὸ κελλὶ του καὶ τοῦ χάρισε τὸ χρυσὸ κλειδί τῶν Εὐαγγελίων Του. Ὅταν τὴν παραγγελία, πού ἔδωκε ὁ Διδάσκαλός στὸν πλούσιο νέο, λέγοντάς του νὰ πουλήσῃ τὰ υπάρχοντά του καὶ νὰ τὰ μοιράσῃ στοὺς φτωχοὺς, τὴν ἐρμηνεύει σὰ φροντίδα του ὄχι γιὰ τοὺς φτωχοὺς, ἀλλὰ γιὰ τὸν πλούσιο νέο, πού ἤθελε νὰ τὸν κάνῃ καλύτερο, μὲ τὸν τρόπον αὐτό, μᾶς δίνει τὸ κλειδί ὅλης τῆς Φιλοσοφίας καὶ ὅλης τῆς Ἠθικῆς καὶ ὅλης τῆς Αἰσθητικῆς τοῦ Χριστοῦ. Μιὰ τέτοια ἐρμηνεία εἶναι ἱκανὴ νὰ ξαναγεννήσῃ καὶ μιὰ πεθαμένη θρησκεία ἀκόμα. Καὶ ὁ Ὁσκάρ Οὐάιλντ ἔκανε περισσότερους προσήλυτους στὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ἀνάμεσα στοὺς σοφοὺς, παρὰ ὄσους ἔκαναν ὅλοι οἱ ἱεραπόστολοι τοῦ κόσμου ἀνάμεσα στοὺς ἀγρίους. Ὁ ποιητὴς τοῦ «Ντὲ Προφούντι» καὶ τῆς «Μπαλλάντας τῆς Φυλακῆς» εἶναι, σὰς εἶπα, ὁ αὐθεντικὸς ἐρμηνευτὴς τῶν Εὐαγγελίων. Ἀλλὰ τί σχέση ἔχουν ὅλοι αὐτοὶ μὲ τοὺς Εὐαγγελιστὰς τῆς ἐλεεινῆς μορφῆς, γιὰ τοὺς ὁποίους μιλοῦσαμε; Ὑποθέτω πῶς φύγατε ἀπὸ τὸ θέμα μας.

— Δὲν ἠρμίζετε, ὅτι κάναμε πολὺ καλὰ νὰ φύγομε ;

— Μὰ ἔτσι νομίζω κ' ἐγώ. Φέρτε νὰ διαβάσουμε, παρακαλῶ, τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— Στὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ τοῦ Γιάννη Κουμπιού «οἱ λογοτέχνες κ' οἱ δάσκαλοι» πού δημοσιεύτηκε στὴ 202 σελίδα τοῦ «Νουμά», πρὲς εἰ νὰ διορθωθῆ μιὰ φράση σχετικὴ μὲ τὸν κ. Βλαχογιάννη, πού δὲν εἶνε «βλασταρὶ βγαλμένο ἀπὸ τὸ μεγάλο κ ρ ι βό λ ι τοῦ κ Βλ. Γρηγορηλίδη», γιατί, καθὼς εἶνε γνωστὸ σ' ὅλους μας, ὁ κ. Βλ. δὲν ἐργάστηκε ποτὲ στὴν «Ἀκρόπολη».

— Στὸ φουαγὲ τοῦ Βασιλικοῦ θεάτρου ἔγινε στίς 29 τοῦ Μάρτη ἡ διάλεξη τῆς κ. Θεῶνης Δρακοπούλου καὶ τοῦ κ. Ηλ. Βουτιερῆ γιὰ τὸν ποιητὴ Παλαμᾶ Ἡ Διάλεξη, πού τόσο πέτυχε, θὰ ἐπαναληφθῆ ἴσως μετὰ τὸ Πάσχα καὶ στὸν Πειραιᾶ.

— Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ δημοσιεύσουμε κριτικὴ μελέτη τοῦ Ρήγα Γκόλφη γιὰ τὰ «Παράκαιρα», τὸ κα νοῦ ρ ι ο βί β λ ι ο τοῦ Παλαμᾶ.

— Οἱ νέοι ποιητὲς Κ. Κρηθαῖος, Π. Δ. Ταγκόπουλος, Λέων Κουκούλας, Ἄγης Λεβέντης, Γιάννης Οἰκονομίδης καὶ Κώστας Βελέμυρας, λογαριάζουνε νὰ βγάλουν ἕνα βιβλίο πού νὰ περιέχει ποιήματά τους καὶ κριτικὸν τοῦ Ρήγα Γκόλφη.

— Ὅποιος ἔχει φωτογραφία τοῦ ποιητῆ *Δημοσθένη Βαλαβάνη* παρακαλοῦμε νὰ μᾶς τὴ στείλει, μ' ἐπιστροφή, γιὰ νὰ βγάλουμε ἀντίτυπότης. Μεγάλῃ ὑποχρέωση θὰ χρεωστοῦμε καὶ σὲ κείνον πού θάχε τὴ καλοσύνη νὰ μᾶς στείλει βιογραφικὰ σημειώματα γι' αὐτόν ἢ καὶ κανένα ἀνεκδοτὸ ποίημα του. Λογαριάζουμε ἕνα ἀπὸ τὰ φύλλα τοῦ «Νουμά» νὰ τὸ ἀφιερῶσουμε στὸν ποιητὴ τοῦ «Γάφου τοῦ Κλέφτη» καὶ τοῦ «Ὀνειρο».

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γαλλική.—«Gabrièle d'Annunzio» Κοιτική και βιογραφική μελέτη για τὸ μεγάλο Ἰταλὸ ποιητὴ, γραμμένη ἀπὸ τὸν André Gide. Ὁ συγγραφέας, μελετώντας τὴ μεγάλην αὐτὴ φυσιογνωμία τῆς σύγχρονης φιλολογίας, ἐργάζεται συγχρόνως γιὰ τὴ στενότερη φιλολογικὴ προσέγγιση τῶν δύο μεγάλων λατινικῶν ἀδερφάδων, τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας. Κι' ἀπὸ αὐτὴ τὴν προσέγγιση προορμῶν τὰ πῶς εὐτυχισμένα γιὰ τὴν Τέχνη ἀποτελέσματα,

«Γιατί—λέει ὁ συγγραφέας—δὲ θὰ μπορούσε νὰ γεννηθεῖ μιὰ μορφή νέας ὁμορφιάς μεταξὺ στίς συμμαχικὰ φυλὰς ποὺ κρατοῦνε σὸν ἀρχαία κληρονομία τὴς πολιτικῆς ἀρετῆς τῆς σοφῆς τοῦ μέτρου, τῆς ἀπλότητος; Οἱ φιλολογίαι τῶν λατίνων ἄν χωρῶν βλέπουν ν' ἀνοίγουνται μπροστὰ τοὺς ἀτέλειωτοι ὀρίζοντες.»

— Ἡ «*Αὐγή*» ἢ τὸ «*Σημέριον*» εἶναι καλογραμμένες ἐπιλιδες ἀπὸ τὸν καθηγητὴ τῆς Σορβόνης Victor Basch. «Ἡ αὐγή—λέει ὁ συγγραφέας, ποὺ εἶναι μαζὶ καὶ ποιητὴς—ἡ αὐγή—τοῦ λευτερώματος τῶν χωρῶν μας, ἡ αὐγή τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ποὺ θὰ συμφιλιώσει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ θὰ τοὺς ἀσφαλίσῃ τὴν παντοτεινὴ καὶ ὀριστικὴν εἰρήνην, καὶ θὰ κάνει νὰ βασιλέψῃ ἀναμεταξύ μας ἡ Δικαιοσύνη καὶ ἡ Ἀγάπη.

Ἦνευρα λέμε κι' ἐμεῖς—καί, ἄλιμονο, ὄνειρα ὄχι νέα! Το βιβλίον τοῦ V. Basch ξεχωρίζει μὲ τὴν εὐγενικότητα τῆς σκέψης καὶ μὲ τὸ λυρικό καὶ πλούσιο γράψιμό του.

— Σὰν ἀπάντησι στὸ βιβλίον τοῦ V. Basch ἐπίκαιρη, ἔρχεται τὸ βιβλίον τοῦ Ταγματάρχου Henri Carré, ποὺ πολεμὰ ἰ νὰ δημιουργήσῃ ἕνα δόγμα ὀλοκληρωτικοῦ μίσους ἐναντίον τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ τοῦ σήμερα καὶ τοῦ αὔριο.

Ἀφοῦ ξετοῦζει τὸ «*γερμανικὸ μῖσος*» ὅπως τὸ διδάχτηκαν οἱ γερμανοὶ ἀπὸ τοὺς δασκάλους, κληρικούς, τὰ τραγούδια τοὺς κλπ. ὁ συγγραφέας ὑμνεῖ τ' ἀγαθὰ καὶ τὴν ἀνάγκη ἑνὸς «*ἱεροῦ μίσους*» ἀπέναντι στοῦ «*ἀνιερὸ μίσου*».

Στὸν πρόλογόν του, ὁ Jean Richopin ὑπερθεματίζει ἀκόμη στίς ἰδέαις τοῦ συγγραφέα.

— «Ἄν τυχόν-γράφει-ἀνδρίζει ἀκόμα κάπου ἄς στὴ γαλλικὴ ψυχῇ, ἕνα τελευταῖο λουλούδι οἴκτου γι' αὐτὰ τὰ θεριά, πρέπει νὰ τὸ ξεριζώσουμε σὸν ἕνα λουλούδι φαρμακερό...». Καὶ λέει ἀκόμα πὼς πρέπει νὰ κάνουν ν' ἀνδρῖσαι μέσα τοὺς τὸ λουλούδι «*τοῦ μίσου, ὁ χωρὸς οἴκτου*», δίχως ἐξοίρεση, ἐκδικητικῶς. ποὺ θὰ ἔχει γιὰ ὕψιστον ἀντικείμενον τὴν ἀγάπην ἀναμεταξύ σ' ὅλα τὰ παιδιά τῆς γῆς, ἀφοῦ μιὰ φορά «*ἐξολοθῇ εὐτεὶ ὁ Καῖν*».

Καὶ πάλι ὄνειρα, καὶ ὄχι γλυκά.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Ἀργίνοιον 20 Μαρτίου 1919.

Φίλε «*Νουμάς*,

Διαβάζω τακτικὰ τὸ φύλλον σας καὶ τὰ ὅσα γράφατε στὸ τελευταῖο φύλλον γιὰ τὴν καθαρῶς καθαρεύουσα στὸ στρατό, μοῦ θύμισαν κάτι καθαρῶς καθαρεύουσα ὄργια ἑνὸς παπᾶ, ποὺ εἶχε ἀναλάβει νὰ ἐνθουσιάσῃ τοὺς στρατιῶτες τὸν Ἰούλιον τοῦ 1913 καὶ σᾶς τὰ γράφω.

Ἦταν Ἰούλιος τοῦ 1913 ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς προχωροῦσε κληρώντας τοὺς Βουλγάρους, μὰ οἱ καθ' ἡμέρας μάχαι ἀνοίγαν κενὰ ποὺ ἔπρεπε νὰ γεμισθοῦν. Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἦσαν πολλοὶ στρατιῶτες μὰ, φαίνεται, θὰ χροιαζότανε γι' ἄλλες ὑπηρεσίες γι' αὐτὸ ἐκάλεσαν τρεῖς ἡλικίαις ἀπαλλαγέντων αὐτοὶ μπορούσαν νὰ γίνουν στρατιῶτες πρώτης με' εἰκοσι ἡμερῶν γυμνάσια καὶ νὰ πᾶν ἀμέσως κατὰ βαρβάτων.

Ὅταν μαζεύτηκαν στὰ παρατήγματα κι' ἀρχισαν τὰ γυμνάσια, ἡ πφιλτεία ἔλαβε φροντίδα νὰ τοὺς φρονιμάσῃ κι' ὅλας κι' αὐτὴ ἡ δουλειὰ ἀνετέθη στὸν παπᾶ τοῦ Συντάγματος. Κι' ἦταν ὁ παπᾶς ἀνθρώπος μεσόκοπος μὲ μεγαλοπρεπὴ γενειάδα, γεμάτος μὲ τὸν

ἐνθουσιασμό ποὺ δίνει στὸν ἀνθρώπο ἡ ἰδέα ὅτι εἶναι ἀσφαλισμένος ἀπὸ κάθε κίνδυνον μὰ καὶ ἡ φωνὴ του ἦταν τόσο δυνατὴ ποὺ ἔφερνε ἕως τὴν ἀκρὴ τῆς κατασκηνώσεως τὰ καθαρῶς καθαρεύουσα ῥήματά του, γιὰτὶ δὲν ἦταν μαλλιαρὸς, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ χαλοῦν τὴ γλώσσα. Θεὸς φυλάξῃ.

Ἐνα ἀπόγευμα ἀνεθασμένοι στὰ σκαλοπάτια καὶ κουνώντας ἕνα σταυρὸ πράσινο ποὺ κρατοῦσε στὰ χεῖρα του, ἔκανε τὴ συνηθισμένη ἐνθουσιαστικὴ του ὁμιλία στοὺς στρατιῶτες ποὺ ἦσαν ἀπέναντι τοῦ παραταγμένου σὲ τετράγωνον ψυχροὶ καὶ συλλογισμένοι παρακολουθοῦσαν οἱ περισσότεροὶ ποὺ δὲν καταλάβαιναν τίποτε καὶ μερικοὶ ποὺ τὸν καταλάβαιναν χαμογελοῦσαν. Μόλα ταῦτα ὁ παπᾶς, ὅσο προχωροῦσε, ἀναβε καὶ κόρωνε καὶ μὲ ἄγρια φωνὴ ἐξακολουθῆσε νὰ λέγῃ: καὶ καταδιώκων ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὸν μικρὸν Μαξέντιον, ἔπεσεν ὁ μικρὸς Μαξέντιος εἰς τὸν ποταμὸν Τιβέριον καὶ ἐπνίγη αὐτανδρὸς οὕτω δὲ καὶ ἡμῶν λησμονησάντων καὶ πατέρων καὶ μητέρων καὶ παιδῶν καὶ ἀδελφῶν καὶ γαῖα μυχθὴ πυρίτω». Εἶπε κ' ἐτελείωσε τὸ λόγο, ποὺ, καθὼς φαίνεται, δὲν ἦταν τὸ κύριον ἔργον του, γιὰτὶ ἔπειτα ἀρχισε τὸν ἁγιασμό τῶν στρατιωτῶν καὶ τὴν δεκαρολογία κι' ἂν δὲν μπόρεσε νὰ ἐνθουσιάσῃ τοὺς στρατιῶτες, ἔφυγε τοῦλάχιστον ὁ ἴδιος ἐνθουσιασμένος ἀπ' τὴς δεκάρες τοὺς.

Σὲ χαιρετῶ

Θ. ΓΕΡΟΝΤΑΣ

ΠΟΥ ΣΩΣΤΑ

Ἀγαπητέ μου «*Νουμάς*,

Διαβάζω κι' ἐγὼ τὴ μεγάλη μὰ πολὺ πιτυχημένη, ἀλήθεια, ρεκλάμα τοῦ νέου Ἑθνικοῦ Δάνειου, γραμμένη μὲ μεγάλα καὶ φωτεινὰ γράμματα στὸ Λυκαβητό, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω γιὰτὶ γράφτηκε σὲ γλώσσα ποὺ οὔτε καθαρῶς οὔτε δημοτικῶς στὸ ὀλοκληρὸν εἶναι, δηλαδὴ σὲ μικτὴ.

Τρεῖς λέξεις εἶναι ὅλο τὸ κείμενον, ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία καθαρῶς καθαρεύουσα καὶ ἡ μεσαία δημοτικὴ!

Ἐκεῖνος ποὺ τὴ σύνταξε αὐτὴ τὴ ρεκλάμα, ἔπρεπε νὰ εἶναι πῶς συνεπὴς στὸν ἑαυτὸ του, πῶς εἰλικρινὴς, καὶ νὰ γράψῃ: «*Γραφτῆτε ὅλοι στὸ Δάνειον*», ποὺ πάει πολὺ πῶς ὠραία. Μὰ τότε, θὰ μὴ πῆτε, θὰ εἶτανε μιὰ ἐπίσημη ἀναγνώριση τῆς δημοτικῆς καὶ στὴ ρεκλάμα, ἐνῶ ἔχουν μερικοὶ σφερό νὰ βρίσκονται ἀνάμεσα στὴν καθαρῶς καθαρεύουσα καὶ στὴ δημοτικὴ; ἀλλὰ αὐτὴ ἡ κωμωδία δὲ θὰ βαστάξῃ πολὺ ἀκόμη ἢ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο, ποτὲ ὅμως ἀνάμεσα.

Δικός σου

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΡΗΣ

„ΠΡΟΝΟΙΑ“

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΚΡΥΣΤΑΛΛΩΝ
ΥΕΛΟΠΗΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΡΕΣΤΩΝ

Γενικοὶ πράκτορες:

Ἀδελφοὶ Δάνου & Λία

Ἐν Ἀθήναις, Πισσαροῦ 4.
Ἐν Πειραιεῖ, Νικήτα 8.

ΤΥΠΟΣ

ΑΓΑΛΜΑ

Μάρμαρο,
Σὲ στήριγμα βαλμένο,
Προσμένει,
Τεχνίτη χέρι, ἀπαλὰ νὰ τὸ σκαλίῃ,
"Ὀγκοῦ κατεργασμένου μορῆ ἢ πάρῃ.
Κί' ὁ τεχνίτης,
Τὰ ἐργαλεῖα στὰ χέρια του κρατῶντας,
Στὸ μάρμαρο τὸ κρύο,
Σιγοχτυπάει,
Τις πρῶτες δίνοντας τοῦ ἔργου του γραμμές.
Σκυμμένος,
Μὲ ἀγάπη καὶ λατρεία,
Στὸ μαρμαρένιο ὄγκο, δίνει ζωή.
Κί' ἀπὸ τὸ μάρμαρο
Ὡς χιτὲς χοντροκομμένο,
Μορῆ ἀνθρώπινη ἔχει γίνῃ.
Κί' ὁ γλύπτης,
Τῆς ψυχῆς του τὴ δύναμη ἔχει βάλλῃ,
Γέρον μορῆ ἢ παρασίτῃ.
Κί' ὁ γέρον, πού τὸ μάρμαρο εἰκονίζει,
Θαρρεῖς πῶς Σοῦ μιλάει,
Πῶς κεῖ σκυμμένος ὅπως εἶνε,
Τὴν παρσιμένη του ζωὴ ἀναλογιέται.
Τὸ μάτι του θαρρεῖς πῶς χάνεται,
Ἄδρια σὺς ἀναμνήσεις
Ποῦ πέρασαν καὶ δὲν γερονδὸν ξανά.
Στὸ ἔργο του,
Τῆς τελευταῖες σμιλίες, σὰν δόση ὁ γλύπτης,
Τῆ δόξα πού δνειρευτήκε θὰ γιάσῃ,
Ἡ τέχνη του, σὸ μάρμαρο ἔχει ἀφίση,
Τῆς ψυχῆς του, τὸ ὠραιότερο φιλί.

N. Φάλληρο

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΜΑΤΑΣ.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Ν.Π. Τὸνα δημοσιεύεται σήμερον τ' ἄλλα ἀργότερα. Καρὸς ὄμως, θαρροῦμε νὰ μᾶς πείξῃ καὶ τ' ἀληθινὸ σου τὸνομα. κ. Γ. Παναγ. Λάρισα. Σ' εὐχαριστοῦμε. Μᾶς κατασκίηνος τὸ γράμμα σου.—κ. Δ. Δάφ. Στεῖλ' το ὄλο καὶ βλέπουμε. Τὸ «Παράλησημα» δὲ μᾶς ἄρεσε—κ. Μιχ. Π. ΣΤ. Καϊλάρια. Σοῦ τὰ στέλλομε. κ. Ἀγ. Καλ. Δεμιό Ἰσόφ. Στεῖλε μας τίποτε ἄλλο πάντοτε ὄμως σύντομο.—κ. Ν. Χρ. θὰ δημοσιευτῇ μετ' τὴν ἀνάστα του κί' αὐτὸ τὸ ἔνα γράμμα καλογοραμένο μὰ δὲ κάνει γιὰ τόπομα.—κ. Μιλ. Γιάννενα. Τὰ Μεταφρασμένα ἔχουν δημοσιευτῇ. Τὰ προσιόντα θέλουνε δούλεμα περισσότερο, γιὰ νὰ λήθουν κί' αὐτὰ τὰ «Πᾶν, Πᾶν» πού μοιάζουνε λίγο καὶ ταραταπλᾶν—κ. Γ. Βουλ. Σ' εὐχαριστοῦμε—κ. Εὐγ. Αστ. Μή σοῦ κατοφανεῖ μὰ δὲν εἶναι καὶ τόσο καλά. Ἰσοῦ ἀργότερα πιτύχεις περισσότερο. κ. Κ. Μαυρ. Τάλλο θὰ δημοσιευτῇ. Ἡ «Ἀπιστία» δὲ μᾶς ἄρεσε καὶ τόσο—κ. Σ. Ι. Σ. θὰ δημοσιευτῇ. κ. Α. Τσιρ. Ἀπὸ ὄλο τὸ ποίημα, τοῦτο τὸ τετράστιχο μόνο μᾶς ἄρεσε :

Στὴν ποίμνη καθισμένο
ἓνα ξανθὸ παιδί
κοιτάζει τ' ἀργογιάλι
καὶ σιγοτραγουδεῖ

Μὴν ἀπελπίζεσαι λοιπὸν μὰ ἔξακολούθα νὰ γράφεις, μικρὰ ὄμως τραγουδάκια, ὀχτὼ δέκα στίχους, κί' ἔχει μακροῦνὰ σὰ ναπολιτάνικα μακαρόνια.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

διὰ τοὺς κ. κ. ὀδοντοιατροὺς

Εἰς τὸ κατάστημα LABARBERA, I. ΚΑΝΔΡΗ καὶ Σία, Σταδίου 3, παρελήφθησαν τὰ ἀναμενόμενα ὀδοντοιατρικὰ εἶδη τοῦ ἐν Λονδίῳ Οἴκου C. ASH SONS et Cie.

*** ΤΥΠΟΣ ***
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΓΚΑΙΤΕ :

Μινιὸν

Μετάφρασις ΗΛ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗ

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓ'ΙΛΔ :

Ἡ μπιλλὰδ τῆς φυλακῆς τοῦ Ρίντιγγ.

Μετάφρασις Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΩΦ :

Τὸ σπῆτι μετ' τὸ ἀέτωμα
καὶ ἄλλα διηγήματα.

Μετάφρασις ΑΘ. Π. ΜΙΧΑ.

ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ :

Φάουστ.

Μετάφρασις ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗ.

ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΚΩΝΣΤΑΝ :

Ἄδολφος.

Μετάφρασις ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ.

ΑΡΘΟΥΡ ΡΑΝΣΟΜ :

Ὁ Ὄσκαρ Ουάιλντ καὶ τὸ ἔργον του.

Μετάφρασις Κ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ.

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ

ΕΡΩΝΟΙ-Α

ΠΥΡΟΣ □□□□

ΘΑΛΑΣΣΗΣ □

ΠΟΛΕΜΟΥ □□

ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ :

Ἐν ΔΟΘΗΝΑΙΣ ὑπὸ τῶν κ. κ.

- ΑΔΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Λεωφ. Πανεπιστημίου Τηλ. 4-88
- ΜΠΦΗ & ΚΡΑΛΛΗ, ὁδὸς Καπνιστῆς 12 • 4-88
- Α. ΑΕΝΑΣΑ & ΣΙΑ, ὁδὸς Σταδίου 11 • 8-88
- Ν. ΘΩΜΙΑΝ, ὁδὸς Σταδίου 88

Ἐν ΠΕΙΡΑΙΑΙ ὑπὸ τῶν κ. κ.

- ΑΔΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Λεωφ. Μακρῆς Στοῦς Τηλ. 1-88
- Κ. ΣΑΛΑΚΩΣΤΑ, Λεωφ. Σωκράτους 88 • 2-88
- ΣΠΟΥΡΓΙΤΗ, ΠΑΡΗ & ΣΙΑ, Μακρῆς Στοῦς 84 • 3-88
- ΑΔΕΛΦΩΝ ΣΑΡΑΝΤΗ, Μέγαρ. Σαυράνη • 8-88
- ΚΡΟΝΤΩΟΥ & ΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Πλ. Καρναίου 48
- ΖΑΪΡΗ & ΠΟΝΤΙΚΟΥ, ὁδὸς Σωκρῆ 1

καὶ ὑπὸ τῶν ΓΕΝΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΩΝ :

κ. κ. Ἀδαζῶν Δάνου & Σ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Καμάρουδίου 4

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΑΙ
Μακρῆς & Τηλ. 2-88

Στὰ Γραφεῖα τῆς Ἐκδοτικῆς Ἐταιρ. «ΤΥΠΟΣ»
πωλεῖται χάριτος περιυλίγματο.

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ

ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ

75,000,000 ΤΟΚΟΣ 6,32%

ΕΓΓΡΑΦΑΙ 15-20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΑΙ ΟΔΑΣ ΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΕΚΑΣΤΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ 100 ΔΡΑΧΜΩΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ 95 ΔΡΑΧΜΑΣ

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ: ΤΑ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΥΠΕΓΓΥΩΝ ΠΡΟΣΩΔΩΝ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔχει τὸ ὀριστικὸν καὶ ἀμετάκλητον δικαίωμα ὅπως κρατῆ ἐκ τῶν πλεονασμάτων τῶν ὑπεγγύων προσόδων, τὰ ὅποια κατατίθενται εἰς αὐτὴν καὶ τὰ ὅποια ἀνέρχονται εἰς 17,000,000, τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων, τὴν ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου καὶ τὰ λοιπὰ ἔξοδα τοῦ δανείου, ἀνερχόμενα μόνον εἰς 6.500,000.

Αἱ ὁμολογίαι καὶ τοκομερίδια εἶναι ἀπηλλαγμένα παντὸς φόρου, τέλους ἢ κρητέσεως τοῦ παρόντος ἢ μέλλοντος.

Τὸ τίμημα καταβάλλεται τοῖς μετρητοῖς ἢ κατὰ δόσεις.

- Δρ. 15 κατὰ τὴν ἐγγραφὴν 15-20 Ἀπριλίου
- » 40 ἐντὸς 2 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς
- » 40 ἐντὸς 3 μηνῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς

Ἐντοκα γραμμάτια γίνονται δεκτὰ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος τῶν ὁμολογιῶν εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν, καὶ πλεον 1 ο) ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς αὐτῶν ἀξίας.

